

Végzetes feledékenység

Az őszinteség nem divat a diplomáciában. De néha a gyakorlat igazolni látszik Bülow kancellár mondását: ami nem megy argumentumokkal, mehet egy-két asztalracsapás segítségével. Egy ilyen asztalracsapást jelent ma a külpolitikai élet zajmentesített stúdiójában a francia leszerelési válaszjegyzék, amelyet — nyilván okkal. — az angol kormány tett közzé. A francia diplomáciai irat ugyanis kereken visszautasította az angolok által ajánlott és a németeknek adandó egyezményeket is a fegyverkezések, illetve a leszerelések terén és egyúttal a németekre hárítja át a leszerelési törekvések sikertelensége miatt.

Az emlékirat szerint Németország háromszázötvenkét millió arany márkával emelte fel a hadügyi költségvetését és már ez a tény is a legjellemzőbben elárulja a német fegyverkezést. Az angol kormány, amidőn nyilvánosságra hozta a francia válaszjegyzéket, szükségesnek vélte azt is, hogy maga felől ugyancsak „mossa kezeit”. Ez az újabb külpolitikai fordulat azt látszik jelképezni, amit Pilátus fejezett ki a kézmosással: előre mentesítik magukat az angol államférfiak az esetleg bekövetkező vérontás ódiama alól. Mossák kezeiket attól a vértől, amely ma még lüktetően csörgedez millió és millió ember ereiben, de ki tudja, holnap hogyan s miként szakadnak fel azok a kis vércsatornák, hogy belőlük újabb vértenger ömöljön ki a riadt világra...? A válaszjegyzék közreadásával egyidejűleg megjelent az angol Fehér Könyv, hogy az angol külpolitika részéről is elvégeztessék a leszerelés ügye. A Fehér Könyv ismerteti az eddigi leszerelési tárgyalások eredményeit, közli Benes, Mussolini és Eden lord álláspontjait, mint a leszerelési tanácskozások legújabb eredményeit. Eden feltette ugyanis Mussolininak a kérdést, hogy magáévá teszi-e az angol javaslatot...? Mussolini ekkor kijelentette volna, — írja a Fehér Könyv. — hogy abban az esetben, ha a többi államok is elfogadják, akkor Olaszország is elfogadja. Ha nem, akkor vissza kell térni újra Hitler eredeti javaslatához, vagy az olasz javaslatához, amelyek az aránylagos felfegyverkezés kérdéseit szabályozzák. A leszerelési konferencia azonban a francia asztalra-csapás következtében zsákutcába került és ebben a pillanatban az a helyzet, hogy minden állam visszanyerte fegyverkezési szabadságát, — szögezi le a Fehér Könyv.

Mindebből a nagyjelentőségű, esetleg világtörténelmi arányú fordulatból természetesen a hadianyaggyárak nyerek a legtöbb hasznot, Kruppék, Armstorgék, Skodáék, Fiaték és a többiek. Sir Bazil Zaharoff üzletpolitikájának szerencsés örökösei elégedetten dörzsölhetik kezeiket: ha akarjuk, a mozdulatot ugyanolyan kézmosásnak nézhetjük, mint az angolokét. Ők igazán nem okai semminek: az események sodra diktálja számukra is éppúgy a tempót, mint Európa diplomatáinak és embermillióinak. Ez a tünet jellemzi legjobban az egész nemzetközi politikai helyzetet. A tömegenergiák és tömegindulatok lemerésére már az Eötvös-féle torziós inga sem elég: ezeket a tömegeket a történelem végzete irányítja, anélkül, hogy bárki is felmérhetné jelentőségeiket. A Fehér Könyv szentelen fehérségének külső és belső lapjain nem látszik a fegyvergyárak kéményrengetegeknek fekete füsttengere és nem látszik a csataterék piros vértengereinek áradata sem. Csupán egy tizenkét éves nemes törekvés jutott súlyos zátonyra, a leszerelésé, hogy ráébredjünk: ott vagyunk újra, ahol tíz-husz végzetes évvel ezelőtt. A világ azóta sem tanult, csak felejtett és ez a feledékenység ma már végzetes jeleket mutat.

Vasgárda-vezérek szerepeltek Precup alezredes kormánylistáján

Megkezdődött az összeesküvés per főtárgyalása — Kövekkel dobálta meg a tömeg a vádlottakat — Királyhűségét hangoztatja Precup —

Aradi tanukat idéztek meg a főtárgyalásra

Bucurestiből jelentik: Hatalmas érdeklődés mellett kezdtek meg ma reggel kilenc órakor az összeesküvés per főtárgyalását. Reggel hat órakor több zászlóalj vonult fel a hadbíróóság épülete elé, amely körül háromszoros kordont vontak. Már a kora reggeli órákban nagy tömeg szorongott az épület közelében és amikor a tizenhárom vádlottat elővezették, a közönség „Pfu!”-kiáltással fogadta és kövekkel dobálta meg őket. A vádlottak megtörtnek látszanak, egymásután foglalják el helyüket, majd pontosan kilenc órakor bevonult a hadbíróóság, melynek elnöke: Grigore Cornicioiu, a negyedik grancsárezred parancsnoka, a vádat pedig Romulus Hotineanu alezredes, katonai ügyész képviseli. Érdekes megemlíteni, hogy a védők között megjelent Zavoianu alezredes is, akit tudvalevőleg nemrég mentett fel a hadbíróóság.

Felolvassák a vádlottak névsorát személyi adatait, majd pedig megállapítják, hogy a tanuk nagyrésze távol van. Traian Mihaileanu védő a tárgyalás elnapolását kéri, mert a védőknek nem volt idejük az iratesemlék áttanulmányozására és a védelem sok tanúja nem is jelent meg. Ezeknek elővezetését kéri.

Elnök: Önök azt hiszik, hogy ha a római pápa megidézését kéri, akkor azt is elhozzatom?

Hotineanu ügyész: A mai napig elég ideje volt a védelemnek arra, hogy a dossziát áttanulmányozza. A vádirat egyébként sem volt túl hosszú.

Ezer katonatiszt állást foglalt Precup ellen

A védők tiltakoznak az ellen, hogy a közönség tüntetést rendezhetett a vádlottak ellen. — Ez a manifesztáció — mondták — a tisztikart sérti.

Az ügyész tiltakozik az ellen, hogy a tisztikart szóba hozzák.

— Amint a vádlottak szubverzív akciókat kezdték — mondtotta — a tisztikar nem vállalhat azonosságot velük.

Cornicioiu elnök egy beadványt vesz elő, amelyet ezer katonatiszt irt alá, akik kijelentették, hogy a történelem után Precupot nem tekintik többé bajtársuknak.

Rohamgránátok — mint ijesztő eszközök

Az elnök ezután elveti a védők halasztási kérelmét, de hozzájárul ahhoz, hogy szükség esetén a tárgyalás folyamán elővezessenek tanukat. Matei Iliescu jegyző felolvassa a vádiratot, amelyből kitűnik, hogy egy tanu vallomása szerint az összeesküvők

a komplett sikere esetén a következő kormányt alakították volna: Miniszterelnök: Precup alezredes; belügyminiszter: Zelea Codreanu; külügyminiszter: Titulescu; igazságügyminiszter: Ionel Mota; pénzügyminiszter: Chiritescu Arva. A lista többi tagjának nevét nem tudták megállapítani.

A déli tárgyalás alkalmával, a vádirat felolvasása után Precup kezdte meg védőbeszédét, illetve vallomását. Az alezredes többszörös irógépet szöveget olvas fel és kihangsúlyozza, hogy az akció nem a király személye ellen irányult, sőt ellenkezőleg: gárdát akart szervezni a király személyének megoltalmazására.

Precup politizál...

— Monstruózus és alaptalan az a vád, amellyel engem illetnek — mondtotta Precup. — Nem tudok a vádiratban említett bombákról, annál is inkább, mert lakásomon mindössze husz gramm ekrazitot, valamint néhány petárdát és revolvergolyót találtak és ezeket is egy előttem ismeretlen cseléd hozta a lakásomra, anélkül, hogy megmondta volna, hogy kinek megbízásából.

Elnök: Volt önnél revolver, amikor viszályt a királyi palotában történt kihallgatásáról?

Precup: Bunescu ezredes nagyon jól tudja, hogy a revolvert a királyi kihallgatás előtt otthongyaltam. Mindent elmondok őszintén az ügyben, de tiltakozom az ellen a súlyos vád el-

len, amelyet ellenem emeltek és amelynek semmi alapja sincs.

Precup ezután tovább olvas az irógépet oldalról és a restaurációban vállalt szerepét ismerteti.

Elnök: Térjen a tárgyra!

Precup: A tárgynál vagyok. Az uralkodónak állandó szüksége volt áldozatkész emberekre. Ezt vállaltam én és meg akartam védeni az uralkodót, akiről azt hangoztatták, hogy diktatórikus hajlamai vannak.

Elnök: A vádiratról beszéljen. Védekezzen a súlyos vádak ellen és ne keverjen az ügybe politikát.

Precup: Mindez a tárgyhoz tartozik. Szilárd talajt akartam kiépíteni az uralkodó személye körül.

Elnök: Ez nem tartozik a tárgyhoz. Védekezzen a vádak ellen!

Precup: Tudomásom volt arról, hogy egy politikai csoport az uralkodó személye ellen foglalt állást és meg akarta a királyt gyilkolni.

Elnök: Utoljára figyelmeztetem, hogy térjen a tárgyra és ne keverjen politikai momentumokat a per anyagába.

Precup: Több barátomat arra kértem, hogy csatlakozzanak ahhoz az akcióhoz, amely a király személye körüli gárda megalakítását célozza. A liberális kormány...

Elnök: Maga megint politizál!

Precup: Én az iniciatívák embere vagyok. Katonai ügyész: Ön százötven emberrel magához akarta ragadni a hatalmat.

Precup: Ez az ön fantáziájának szüleménye.

Elnök: Ön és társai erőszakkal át akarták venni a kormányhatalmat.

Precup: Ez tévedés. Mi nem akartunk erőszakot alkalmazni senkivel szemben, de köte-

lességünknek tartottuk megvédeni a királyt a készülő puccs ellen.

Elnök: Miért volt Ön Clujon és mit tárgyalt barátaival a New-York-szállodában?

Precup: Beteg nővéremet látogattam meg. Nastase hadnaggyal beszéltem a New-York-szálló halljában és mondtam neki, hogy saját személyes védelmére vigyen revolvért magával.

Elnök: Azt is mondta neki, hogy szállíson gránátokat Bucurestibe és utasítást adott arra, hogy barátait gázmaszkokat is hozzonak magukkal. Ön a puccshoz fel akarta használni a modern háborús technika minden eszközét.

Precup: Ez tévedés. Gligor hadnagynak is csak azt mondtam, hogy hazafias akcióról van szó és nem kell robbantószeret hoznia, hanem csak töltényeket és llesztő eszközöket.

Ugyész: Ön rohamgránátokat ért llesztő eszközök alatt? Ön politikai tevékenységet fejtett ki és szervező munkát végzett.

Precup: Én résztvettem manővereken és

Pénzügyminiszter-jelölt volt Fericeanu

Baciu vallomásában azt mondja, hogy akciójuk csupán hazafias jellegű volt és nem irányult a király személye ellen.

Elnök: Azért jött Bucurestibe, hogy piros tojásokat hozzon Husvétra a fővárosba?

Baciu: Orvosi bizonyítvány alapján szabadságon voltam!

Hotineanu: Ön táviratot kapott Precuptól, hogy felfegyverkezve jöjjön Bucurestibe.

Precup: Feladtam ugyan táviratot Bacinak, de semmi különlegesebb cél nem vezetett.

Ugyész: Ön tisztet, állásit és polgári személyeket gyűjtött össze a lakásán s velük tanácskozásokat folytatott.

Precup: Csak hat egyén volt a lakásomon.

Elnök: Többen voltak! Neagu főhadnagy az esküvőjéről ment el az ön lakására és hajnali 4 óráig ott volt önnél.

Precup (gunyosan): Politikai pártok összeesküvést készítettek elő...

Elnök: Mellőzze kérem ezeket a kijelentéseket!

Precup folytatja beszédét és újól a liberális-pártot, majd a kormányt támadja.

Ezután Fericeanu vádolt kihallgatására kerül sor. Fericeanu panaszkodik arról, hogy bizonyos beismerő vallomást erőszakkal vettek ki tőle a vizsgálat tartama alatt.

Ugyész: Erőszakoskodtak önnel és maga mégis ilyen elegáns?

A bucaresti-i rendőrprefektus megbízása

Fericeanu előadja, hogy Precup alezredes és társainak mozgalmá és akciója csak politikai jellegű volt és nem gondoltak erőszakra.

Elnök: Együtt volt-e ön Barbu ezredessel és Precuppal?

Fericeanu: Igen, együtt voltunk a csendőrpáncsnoknál.

Elnök: Igaz-e, hogy önök állampuccsot készítettek elő?

Vádolt: Nem igaz, csak inszenálták ezt a vádat ellenünk!

Ugyész: Önök két kormánylistát is készítettek. Az egyik szerint ön lett volna a pénzügyminiszter Precup kormányában.

Vádolt: Nekem erről nem volt tudomásom.

Ugyész: Pedig az ön neve is szerepel a „kormánylistán”. Ön lett volna a pénzügyminiszter és Precup a diktátor.

Precup: Igaz, mi kormányt is akartunk alakítani, de csak kizárólag románokból és nem túrtuk volna, hogy görögök legyenek a kormányban.

Elnök: Igaz az, hogy ön azért ment a királyhoz, hogy kérje tőle a hatalmat?

Precup: Ez fantázia!

Ugyész: És a gránátok, fegyverek, robbantószerkek, amelyeket az ön lakásán találtunk, az is fantázia?

Nicoara őrnagy kihallgatása következik ezután. Az őrnagy előadja, hogy előtte ismeretlen hölgy hozta cseléddel a robbantószerkeket Precup lakására. A csomaggal az állomásra ment, ott vonatra ült. Chitilánál ki akarta dobni a csomagot a vasuti fülkéből, de mégis meggondolta magát és Ploiestiben a ruhatárba helyezte el a csomagot. A csomagban volt Nastase hadnagy névjegye is, amelyet Baciuhoz írt.

elméletileg, valamint gyakorlatilag is ismerem a rohamgránátok hatását.

Ugyész: Ugy gondolta megvédeni a király személyét, hogy a Boulevard Hotel erkélyéről bombákat dobjon a tömeg közé?

Precup hallgat.

Elnök: Több lovagiasságot várok Öntől, vallja be az igazat és ne terditse el a tényállást.

Precup: Én csak az igazat mondtam és mondom! Arra kértem tisztársaimat, hogy legyenek készen a király személyének megvédésére.

Elnök: Tizenhárman akarták megvédeni a királyt?

Precup: A restaurációnál csak néven voltunk!

Hotineanu katonai ügyész: Ezt csak maga hiszi!

Az ügyész kérésére ezután Baciu főhadnagyot szembesítik Precuppal.

Elnök: Miért nem tett jelentést a főparancsnoksághoz?

Nicoara: Nem akartam kellemetlenséget okozni Precupnak.

Az őrnagy szintén arról panaszkodik, hogy bizonyos beismerő vallomásokat erőszakkal csírtak ki tőle.

Nastase hadnagy kihallgatása során előadja, hogy csak két petárdát s ezenkívül 40 revolvergolyót és kevés ekrazitot vitt Precup lakására.

Ugyész: Mit akartak ezzel az anyaggal?

Precup: Csak nem gondolja, hogy ezzel a műnőcióval levegőbe lehet röpíteni Bucurestit?

Elnök: Mi baja van önnek a liberálisokkal?

Precup (nem válaszol).

Elnök: Tizenkét emberrel akarta megvédeni a királyt?

Fericeanu: Én nem tudtam arról, hogy Precup erőszakot is akar alkalmazni.

Hotineanu: Precup megmagyarázta önnek, hogy a liberálisok hamarosan megbuknak és akkor ön lesz az új kormányban a pénzügyminiszter.

Precup: A liberálisok nem akartak elmenni!

Hotineanu: Ellene van ön a mai kormányzásnak?

Precup: Nem...

A tárgyalást felfüggesztették, majd rövid szünet után folytatták. A folytatolagos tárgyaláson Precup folytatta beszédét. Kijelentette, hogy nem volt igaz a komplot, csupán nagyjában gondoltak arra, hogy előkészítsenek egy esetleges változást.

Precup: Ófelsége védelmének biztosítása lebegett szemünk előtt. Sem gránátunk, sem fegyverünk nem volt, csupán két petárdánk. Minden mást a vád képviselői találtak ki!

Nicoara őrnagy elmondja ezután, hogy minden áron ki akarta venni Precup fejéből ezeket a terveket és meg akarta győzni a többieket is arról, hogy nem szabad követniük Precup parancsait.

Kisebbségvédelmi konferencia összehívását követeli Lengyelország

A lengyel javaslat a Népszövetség előtt — Nemzetközi egyezmény a kisebbségek védelmére

Genf-ből jelentik: A népszövetségi köröket rendkívül érdekes javaslat foglalkoztatja, amely közelről érdeklő a kisebbségeket. Lengyelország delegátusa ugyanis kormánya megbízásából azt kérte a Népszövetség titkárságától, hogy a legközelebbi ülészak napi-rendjére tűzzék ki azt a lengyel javaslatot, amely azt célozza, hogy

a kisebbségi kérdést nemzetközileg rendezzék és egész Európára általános érvénnyel bíró szabályokat dolgozzanak ki a kisebbségek védelmére érdekében.

A lengyel javaslat a következő: A nemzetközi védelmet csak a kisebbségek egy része élvezi, míg a többiek teljesen védelem nélkül maradnak, úgy, hogy nem jelenthetnek be panaszt a nemzetek szövetségénél. Ez a különbségtétel nem fér össze az igazságosság és a

MŰVÉSZI gyermek és portré FÉNYKÉPEK

Nagyított képek jutányos áron 1881

NAGY GÉZA műtermében készülnek Bul. Reg. Maria 8. fldsz.

csait. Jöndulatát rokoni érzései diktálták és csak ezért vállalkozott arra, hogy a csomagot eltüntesse. Csak rokoni és baráti beszélgetéseket folytatott Precuppal és éppen ezért nem azonosíthatja magát annak terveivel.

A bíróság ezután elrendelte Mesarosiu kapitány kihallgatását. Mesarosiu elmondta, hogy a bucaresti-i rendőrprefektus bizta meg őt, hogy figyelje meg Precup tanácskozásait. Ő azonban nem tapasztalt semmi súlyos dolgot s éppen ezért nem tett jelentést. Később már felettese: Barbu alezredes is ismerte a terveket.

Flesariu kapitány elmondja vallomása során, hogy Nastase kérésére adott ki két petárdát és a hozzávaló 40 ekrazitot. Ezek ártalmatlan szerek és csak azért adta ki őket, mert igen gyakran zaklatták és kérték tőle. Nem tételezte fel Precupról, aki 1930-ban a nagy aktust véghezvitte, összeesküvés céljaira fogja felhasználni a petárdákat.

Precup alezredes és társai bünperének érdekes aradi vonatkozású eseményei is vannak. A bucaresti-i hadbírószágtól négy idézés érkezett a napokban Aradra, négy közismert aradi urat idézve meg tanuként a főtárgyalásra. Az egyik idézést Bodea Ionel dr. főorvosnak kézbesítették ki, aki munkatársunk érdeklődésére a következő felvilágosításokat adta:

Aradi főorvos érdekes nyilatkozata

— Valóban magam is ismerem a per főszereplőit, Precup alezredest, Nicoara őrnagyot, Fericeanuf... A két utóbbi családja gyakran megfordult Aradon és távoli rokonság lévén közöttünk, minálunk is megszálltak néha. Valószínű, hogy a bíróság valamennyi ismerősét ki akarja hallgatni a le-tartóztatottaknak.

— Egyébként — mondotta informátorunk — magáról az összeesküvésről soha egyikük sem tett Aradon semmiféle említést, amiről tudomásom lett volna. Épp ezért magam sem tudok többet az ügyről, mint amennyi a sajtóban napvilágot látott. Ha szüksége mutatkozik és megkapom a tanuknak járó vasuti jegyet, mindezt elmondom a bíróság előtt is az ügyre vonatkozólag, amelyről egyébként semmi mást nem tudok.

A nagy pernek egy timisoarai szereplője is van: Precup Nicolae agronom mérnök, aki Timisoara város szolgálatában áll. Precup Nicolae a görög keleti husvétü ünnepeket megelőző napon, szerdán kért szabadságot főnökétől, Loichita Eutene városi gazdasági tanácsnoktól azzal, hogy családi ügyei a fővárosba szólítják. Loichita dr. gyanútlanul elengedte Precup Nicolaet, aki állítólag azért utazott a fővárosba, hogy az összeesküvés előkészítésében résztvegyen. A város hivatalból vizsgálatot indított az ügyben és már átirattal is fordult a bucaresti-i hadbírószághoz.

nemzetközi erkölcs elveivel és éppen ezért

a kisebbségek védelmére nemzetközileg garantált, a Népszövetség összes tagállamaira kötelező egyezményt kell létrehozni.

Ebben az egyezményben a Népszövetség minden egyes tagállamának egyenlő kötelezettségeket kell vállalnia és nemzetközileg kell biztosítania a faji, nyelvi (illetve nemzeti) és vallási kisebbségek védelmét. Lengyelország tehát azt javasolja, hogy a legközelebbi jövőben nemzetközi konferenciát hívjanak egybe, amelyen a Népszövetség tagállamai képviselnék magukat és amely részletes egyezmény-tervezetet dolgozna ki a kisebbségek nemzetközi védelméről. A javaslat azt kéri, hogy ezt a nagyfontosságú konferenciát legkésőbb a Népszövetség ülészakának berekesztésétől számított hat hónapon belül hívják egybe.

Fordulat egy aradmegyei gyújtogatási perben

Hatályon kívül helyezte a törvényszék egy aradmegyei gazda börtönbüntetését

Aradmegyei tüzeset bünperének újrafelvétel volt ma az aradi törvényszék előtt. Codreanu Avacum jómódu sicilui gazdát az aradi törvényszék egy havi börtönre ítélte családki sérlete címén. A vád ellene az volt, hogy bebiztosította házat 150 ezer lejre, majd felgyújtotta az épületet, hogy megkapja a pénzt és az egyik aradi banknál fennálló tartozása egy részét kifizethesse. A tábla helybenhagyta az ítéletet, amelyet a semmitőszék is megerősített. Ekkor azonban a gazda ügyvédje, dr. Pop Sándor aradi ügyvéd útján újrafelvételi kérelmet nyújtott be az aradi törvényszékhez, amely helyt adott a kérelemnek.

Ma folyt le az újrafelvételi tárgyalás. Pop Sándor dr. meggyőző érvekkel mutatta ki, hogy a birtokosnak nem jelentett anyagi előnyt a tűz. A leégett épületrész fejében 50 ezer lej járt a biztosítótól és az újraépítés ugyanannyiba került. Ezt be is igazolta. Két biztosítása volt a gazdának, az egyik 500 ezer lejről szólt, ha tehát gyújtogatni akart volna, akkor a nagyobb értékű és nagyobb összegre biztosított házat gyújtotta volna fel. Az új tanúk azt is beigazolták, hogy a petroleumosüveget a leégett házrészben nem Codreanu, hanem egyik cselédje helyezte el, amiért nem vonható a gazda felelősségre. Pop dr. végre arra hivatkozott, hogy maga a biztosító sem jelentett be kárigényt a gazdával szemben. A törvényszék rövid tanácskozás után hatályon kívül helyezte a semmitőszék ítéletét és felmentette a vádlottat. Az ügyész belenyugodott és így az ítélet jogerős.

Leszállították a villanyáram árát

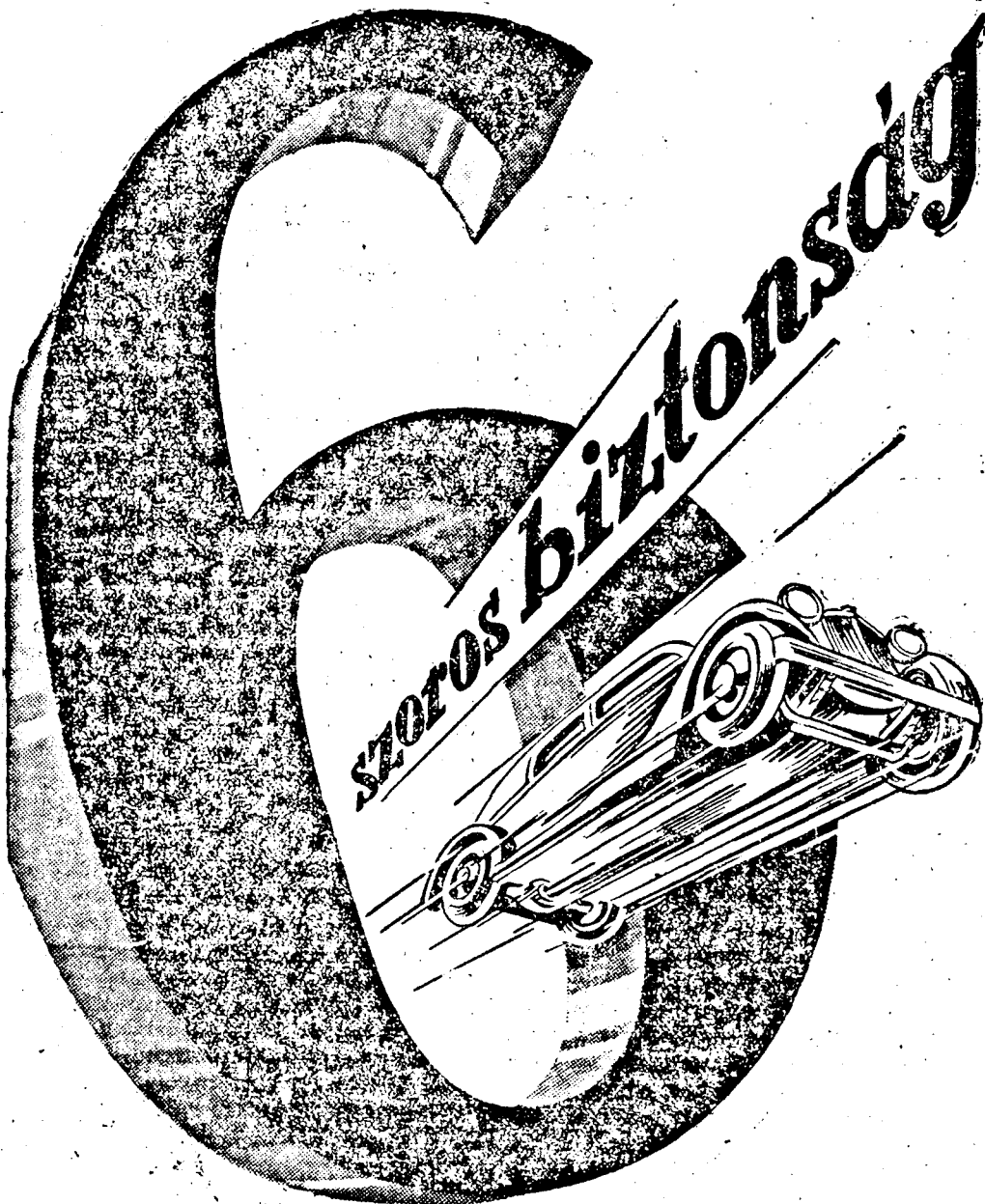
A város sikeres tárgyalásai a villanygyárral — A magánfogyasztásban ötven bani kilowatonként a csökkentés

Ma délután ülést tartott Aradváros interimár bizottsága. Ursu János dr. polgármester elnökletével. A polgármester beszámolt arról, hogy a villanygyárral folytatott tárgyalásai eredménnyel végződtek, amennyiben a gyár leszállította az áramdíjakat. A fogyasztók részére kilowatonként 13.75 lej helyett 13.20 lej lesz, míg a városi közvilágításnál 45 banival csökkent kilowatonként a villanyáram ára. Ezután a volt interimár bizottság határozatainak jóváhagyása ügyében tárgyaltak. Parecz Béla dr. felszólalásában ellenezte a jóváhagyást, azzal az indoklással, hogy ha az előző interimár bizottságot törvényesen nevezték ki, úgy annak nincs szüksége a jóváhagyásra. A bizottság rövid vita után megszavazta a jóváhagyást.

Botrány

a budapesti Nemzeti Színház ujdonsága körül

Budapestről jelentik: Tegnap kellett volna megtartani ifj. Hegedüs Sándor „Riport” című darabjának bemutató előadását a Nemzeti Színházban. A közönség gyér sorokban érkezett a bemutató előadásra és nagy volt a meglepetés, amikor a színház kapuit zárva találta. Csak a hátsó bejáraton néhány újságíró engedtek be, akik megtudták, hogy mi történt. Már a két nap előtt megtartott próbán kiderült ugyanis, hogy a „Riport” című színdarab olyan rossz és gyatra, hogy a kritikusok egyenesen felháborodva fogadták a főpróbát és erre határozta el magát a színház vezetősége, hogy a bemutatót nem tartja meg. Kommuniké jelent meg már tegnap a lapokban, hogy a kifizetőt bemutató előadás és az utána kitűzött előadások is elmaradnak Uray Tivadar, a darab egyik főszereplőjének hirtelen történt megbetegedése miatt. A lapok egyértelműen megállapítják, hogy hasonló eset a Nemzeti Színház történetében még nem fordult elő.

Ha szükséges, hogy az autolaj minden előfordulható üzemi körülmények között feltétlenül kitartson, akkor nem elegendő ha csak egy-két követelménynek felel meg, hanem rendelkeznie kell — épügy, mint a Mobiloil rendelkezik — mind a 6 minőségi követelménnyel.

(1) Megfelelő folyékonysági fok — változatlan úgy a legmagasabb, mint a legalacsonyabb hőmérsékletnél.	(4) Legkiadósabb kenőképesség — a fémfelületek leghosszabb ideig tartó védelme.
(2) Legkisebb belső surlódás — könnyű indítás hideg időben is.	(5) Legkisebb salakképződés — a motor mindig tiszta.
(3) Vegyi állandóság — az olajtöltés leghosszabb futótartama.	(6) Nem gyántasodik.

Mobiloil

a 6-szoros biztonságú olaj

VACUUM OIL COMPANY S.A. d. R.

Kizárták az ország összes iskoláiból a három gyilkos bucaresti-i diákot

Jövő hétre tüzik ki a főtárgyalást

Bucurestiből jelentik: Niculescu vizsgálóbíró a három gyilkos diákra vonatkozó aktákat átküldte a törvényszékhez, ahol a jövő hétre tüzik ki a megdöbbentő ügy főtárgyalását. Dinescu és Rascanu diákok ellen gyilkosság miatt, Grigoriu ellen pedig gyilkosságban való bűnszegédi bűnrészeség miatt emelnek vádat. A vizsgálóbíró tegnap este kihallgatta a gyilkos diákok szüleit is.

A közoktatásügyi miniszter miniszteri rendelettel kizárta az összes intézetekből Dinescu Petre, Rascanu Ion és Grigore Petre diá-

kokat. A jövő heti főtárgyalást természetesen lázas izgatottsággal várja a főváros közönsége.

CORSO-mozgó mai műsora

Lej 10—15—20.—

LIANE HAID kivételes szépségű operettje
Ketten az éjszakában!

Paul Kemp — Gustav Diesel — Ery Boos
Paul Otto — Fritz Odemar.

Vasárnap és hétfőn d. e. 11 órakos KÉT MATINÉ!
SZERELMI KERINGÓ! Operette, Lilian Harvey,
Willy Fritsch, Georg Alexander és
SIMBA az állatok királya! Afrikai vadászfilm.

Cserépkályha,

szantu-gheorghel
gyártmányu
prima minőségű

olcsó árban

kapható 1477

kizárólag a

„CERAMICA“

kályhas cégnél, Bdul Regina Maria 9. sz. I. emelet.

Székelyföldi paradicsom az aradi Iparosotthonban

— Bethlen Mária grófnő népművészeti kiállításának sajtóbemutatója —

A Székelyföld népművészetének legszebb alkotásait hozta el Aradra Bethlen Mária grófnő, aki ezelőtt három esztendővel emlékezetes sikerű kiállítást rendezett a Kulturpalotában, hogy bemutassa az aradi közönségnek: mennyit fejlődött azóta a székely népipar. Ezúttal az Iparos-Otthon nagytermében nyitja meg kiállítását a grófnő szombaton este 6 órakor ünnepélyes keretek között. A kiállítás sajtóbemutatója pénteken este folyt le s ez a sajtóbemutató csodálatos élményt jelentett. Az Iparos-Otthon nagyterme tökéletesen alkalmasnak bizonyult a rengeteg, szebbnél-szebb holmi befogadására és Bethlen Mária grófnő művészi ízlése valószínűleg székelyföldi paradicsommá varázsolta a csillárok fényében ragyogó termet...

Ugy érezzük, mintha tündérszárnyakon repültünk volna el a messzi csángó vidékekre, ahol szorgalmas asszonykezek piros-fekete fonalakkal tartós, erős szőttek szőnek. Vagy Torockó legendás földjére, ahol azok a csodálatosan szép, csipkeszerű varrottások készülnek lámpavilág mellett, hosszú téli esteken... Vagy Udvarhely megyébe, ahol a munkától megkérgesedett férfikezek finom fafaragásokat rónak... Magunkba szívjuk a székely nép lelkét, megcsodáljuk a Székelyföld örökéletű kincseit, amelyeket Bethlen Mária grófnő, az aradi jótékony nőegyesület lelkes hölgygárdájának segítségével olyan művészi módon rendezett el az Iparos-Otthon nagytermében.

A terem fő ékessége egy szalmatetős kalotaszegi kunyhó, homlokzatán faragott, cifra, csengős járommal, a földműves nép szimbólumával. Szögletesre vetett ágyon színpompás kalotaszegi terítők, változatos mintájukkal és izléses kiállításukkal keltik föl a figyelmet. Tulipános fabutorok, tulipános mintájú párnák. A menyezetet tartó oszlopokon finom, puhelykönyű száda, nehéz kalotaszegi munkával díszítve: A falakat szőnyegek borítják. Finom gyapjuból készült puha, erős, tartós szőnyegek, a színek és minták pazar gazdagságával. A terem minden zuga tömött a kiállítás anyagától, az ember el sem hinné, hogy ez a sok-sok kézimunka egyetlen vagonban jött Turdától ideig.

Bethlen grófnő rengeteg új dolgot hozott felszínre a székely népművészet igazgyöngyei közül. Itt vannak az angol gyapjukelmével versenyképes ruhaanyagok, szinte hihetetlen, hogy kéziszővés az a sok vég szövet! Mind a legdivatosabb színekben és mintákban. Mellette árapataki lenvászonból készült bájos gyermekruhák, mindenféle hasznos ruhadarabok. A szádahímzések megcsodálhatjuk az ugynevezett „perzsa öltést”, amit a székelyek a tatár rabságban tanultak... Megismerkedhetünk az erősfonalu csiki szőttekkel is, sok-sok színben pompáznak a csángó szőttek román motívumai mellett.

A fafaragások nehéz, masszív székek, asztalok, gyermekszékek, lábpihentők formájában ragadják meg először a néző figyelmét. Valami különös meghatottság száll a szívünkre, amikor arra gondolunk, hogy ezt a gondos, aprólékos kézimunkát kidolgozott kezű, kerges tenyerű udvarhelyi parasztok végzik... A hosszú téli hónapok alatt a kikelet valamennyi virágot beledáldolják a fába, amely engedelmesen hajlik, alakul és változik a kezük alatt. Apró csecsebecsék, ládikák, fadobozok, ezerféle kedves ajándék, emlékek formálódnak ki a nehéz munkáskezek érintésére és ezek az apróságok megható módon bizonyítják, hogy a székely néplélekben mennyi a művészi hajlam, mennyi a lelkesedés a szép iránt és milyen nagy a türelem...

A színpad csak úgy szikrázik, ragyog a sok-sok tiszta hófehér kalotaszegi varrottastól. Terítők, párnák, különféle kisebb kézimunkák borítják a színpadot, a sarokban magasra vetett ágy, tele-

tele színes kalotaszegi vánkossal. Azután valami modernebb: az asztalokon szerte a teremben színes, csikos és kockás, rendkívül izléses zsúrterítőket helyeztek el a szorgalmas asszonykezek. Bethlen grófnő elmondja, hogy alkalmazkodniok kell a mai kor követelményeihez — persze anélkül, hogy ez a hagyományos székely népművészet hátrányára válna. Így lassanként annyira felkészült a kiállítás a közönség ízlésének és kíváncsainak megfelelően, hogy — büszkeséggel mondja a grófnő, amint végigkálauzol a kiállítás termén — egész háztartást fel lehet szerelni a székely népművészeti munkákból, teljesen hiánytalanul.

Külön fejezetet érdemelnek Vas Aron uram szobrai, a székely népművészet legartisztikusabb alkotásai. Az agyagból égetett fekete és sötétbar-na szobrok között megkapóan szépek, művésziek és kifejezőek a „Járomfaragó”, az „Üllő, talpányaló medve” (ahogyan Vas Aron eredeti ortografija jelzi), a „Cammogó medve” és a „Bivalyok”. Ez utóbbit választotta ki magának Bajor Gizi a budapesti drumintavásáron. Vas Aron uram bivalyai és medvéi, de nem utolsósorban figurális szobrai mindenütt nagy népszerűsége találtak, ahová csak Bethlen Mária a székely népművészet igazgyöngyeivel eljutott...

Sok-sok karcus, kecses és többnyire füllel ellátott váza, virágcserep és a népszerű „titkos korszó” díszíti a szőttekkel, varrottásokkal teleaggott ládákat és hosszú asztalon sorakoznak fel a székely alabastrom-remek: hófehéren szikrázó pudertartók, szelencék, papírnyomók, vázák, irókészletek és sok más értékes emléktárgy. Hálás szívvel köszönetet kell mondani Bethlen Mária grófnőnek, hogy elhozta nekünk ismét a Székelyföld népének kincseshalmazát... (cs. p.)

Kiszabadul a szegedi Csillagbörtönből Rákosi Mátyás volt népbiztos

Oroszországba toloncolják a szombaton kiszabaduló kommunista vezető

Budapestről jelentik: Mintegy hét és fél évvel ezelőtt hatalmas méretű kommunista szervezkedést lepleztek le Budapesten, amely behálózta egész Magyarországot és amelynek a legtávolabbi községekbe is elnyultak a szála. A rendkívüli mozgalom vezére Rákosi Mátyás, a magyar kommun idejéből ismert magyar kommunista népbiztos volt, aki annakidején Szovjetországba menekült, ahol évekig élt mint a nemzetközi földalatti mozgalom egyik vezére. Végre ismét visszatért Magyarországra, hol hosszú ideig tartózkodott anélkül, hogy felismerték volna. Valóságos vezérkara volt, mellyel sikerült hatalmas hálózatot teljesen kiépítenie, de amelyet mégis leplezett végül a politikai rendőrség.

Rákosi Mátyás társaival együtt bíróság előtt felelt a titkos felforgató szervezkedésért, öt magát hét esztendői fegyházra ítélték. Rákosi Mátyás a szegedi Csillagbörtönben töltötte büntetését, amely szombaton telik le. A fegyházban Rákosi Mátyás magaviselete ellen nem merült fel semmi kifogás, így most nincsen semmi ok arra, hogy büntetésének letelte után szabadon ne bocsássák. A magyar hatóságok így hét évi fegyházbüntetés után szabadon bocsátják Rákosi Mátyást, azonban — minthogy Rákosi orosz állampolgár lett — ki is toloncolják az országból, még pedig természetesen Oroszországba, aminek most már, hogy Budapesten szovjetkövettség van, nincs is semmi akadály.

Molyelleni megóvást legolcsóbban vállal
Neuländer E. szücs garancia mellett
Fischer Eliz-
palota. 1588

Heves földrengés Arad megyében

Pecican erősen, Aradon gyengébben érezték a földrengést — A földlökéseket földalatti moraj kísérte

Pecicáról jelent tudósítónk: Rendkívüli riadalmat okozott pénteken délben Pecica község lakosságában egy távolról érkezett földrengés-hullám, amely pontosan ebéd utáni egy óra 14 és fél perckor volt érzhető az egész község területén. A rendkívüli tavaszi hőségben az emberek a házak hűvös helyiségeibe húzódtak vissza, amidőn

egymásután több, hirtelen megismétlődő földlökést érezték.

A földlökéseket távoli, mélyhangú, tompa moraj kísérte, amely aggasztó kísérőzenét szolgáltatott a rendkívüli természeti tűneményhez.

A földrengés oly erős volt, hogy a házakban ajtók csapódtak be és a képek mozogni kezdtek a falakon, míg a függőlámpák szabályos lengéseket végeztek. Sokhelyen az ablakok nyitott ablakszárnyai a falakhoz verődve zúzódtak szét, növelve zajos csörömpöléseikkel az általános riadalmat. Az emberek tömegesen futottak ki az uccára, mert attól tartottak, hogy az összedülő házak maguk alá temetik őket. Szerencsére ez nem következett be. A

földlökések mindössze néhány másodpercig voltak észlelhetők, majd a titokzatos földalatti moraj elhalt és az élet újra visszatért rendes keretei közé.

Tudósítónk jelentése szerint a pár betört ablakon kívül lényegesebb kárt nem okozott a rendkívüli természeti tűnemény. Egyes, gyengébb építésű házak falai megrepedeztek, de sem emberéletben, sem pedig ingatlanokban nem esett semmiféle kár. Külön érdekessége azonban a titokzatos jelenségnek az, hogy

a földrengést a telt időben Aradon is számosan észlelték.

Itt azonban annyira lényegtelen kis rezgésekben jelentkezett, hogy csak azok a megfigyelők vehették észre, akik lakásukban tartózkodtak és így szemükbe tűnhetett az ingó függőlámpa, vagy valamilyen más szobátárgy megmozdulása. Valószínű, hogy a földrengés egy távoli, nagyobbarányú rengésnek volt külső hulláma, amely egész Arad megyéig eljutott, számos községben keltve indokolatlan riadalmat.

KULTURPALOTA 1934. április 28-án SZOMBATON

HUBERMAN

Jegyek:

230, 180, 160, 120, 100, 80 lejes árban
Sándor Ferencnél.

HUSZÁR PUFFY

nyilatkozik az aradi állomáson

„Én fedeztem fel Marlene Dietrichet! — Csöndes, egyszerű, kis teremtés Greta Garbo — A hollywoodi sztárok intim életéről

A moziközönség régi kedvence, az örökké duzzogó, kedves, kövér Huszár Puffy ma délután fél 4 órakor átutazott Aradon. Huszár Károly, alias Puffy harminc percig tartózkodott az aradi állomás éttermében: szürcsölte a jégbehűtött kávé, amíg vonatja, a budapesti gyors berobogására várt a perronon. Itt, a hűvös állomási „resti“-ben folytattunk beszélgetést a kövér filmkomikussal, aki az életben is ugyanolyan kedélyes, ugyanolyan deris és ugyanolyan gömbölyű, mint a filmvászonon, ahonnan jól ismerjük.

Huszár Puffynak van egy kedves szokása, ami mindjárt megnyeri az ember rokonszenvét: úgy fogad, mint egy régi-régi ismerőst, szivarral kínál meg, majd amikor mosolyogva tiltakozom, nyomban belekezd az interjúba:

— Oh, kérem, jártam én már Aradon, nagyon jól ismerem ezt a kedves várost! Valamikor a háború előtt ismerkedtem meg az aradi publikummal. Nagy Endre kabarétársulatával léptem fel és még ma is jól emlékszem, hogy amikor megjelentem a színpadon, a közönség szimpátiával fogadott. Alig szoltam néhány szót, egy-kettőt mosolyogtam és máris kitört a kacagás... Pedig akkor még ifju voltam és bohó... Lobogó, göndör fürtjeimmel és karcsu természetemmel nyertem meg bizonyára a publikum tetszését...

Amikor látja mosolygó hitetlenségemet, nyomban megcáfolja szavait:

— Na, azért nem kell komolyan venni, soha életemben nem voltam én sovány!

— Most egyenesen Oradeáról (Váradról) jövök, az Újságíróklubban léptem fel két estén keresztül. Ma este Timisoarán olvasok fel szintén az Újságíróklubban. Nagyon érdekes felolvasási anyagom van a hollywoodi sztárok intim életéről, olyan szívesen lépnék ezzel az aradi közönség elé, azonban...

Azután kérésre beszél arról az érdekes témáról, amit felolvasás formájában szeretett volna az aradi közönség elé vinni: a hírneves hollywoodi sztárok intim életéről:

— Hát először is én fedeztem fel Marlene Dietrichet! Együtt játszottunk az „Ich küsse Ihre hand Madame!“ című, Harry Liedtke-filmben. A nagy Marlene akkor még nem volt egyéb, mint egyszerű kis epizódszínész. Tehetségesnek tartottam és mikor kikerültem Amerikába, felhívtam rá Joe Sternberg figyelmét.

— Nézd Joe — mondtam, — szerződtesd ezt a nőt, csinálj belőle színésznőt, s meglátod, milyen sikered lesz vele! — Sternberg Joseph hallani sem akart arról, hogy akár csak néhány méteres próbafilmlet készíttessen Marlene-ről! Addig beszéltem neki, addig mondtam, hogy „meglátod, nagy sikered lesz vele“, hogy végre beleegyezett a próbafilmbe. Azután — ráosztotta a „Kék angyal“ főszerepét. A többi már jött magától...

— Marlene valóban nagy nő lett, igazi filmdiva, nagyon jól tudja alakítani a nagyvilági nő szerepét — az életben is! Érdekes, okos nő, aki mindig tudja, hogyan kell megőriznie pozícióját a filmvilágban...

— Annál nagyobb csalódást hozna a közönségnek Marlene nagy riválisa, Greta Garbo. Őt is nagyon jól ismerem, sokat találkoztunk Hollywoodban. Szótlán, egyszerű kis teremtés Greta Garbo a magánéletben. Csak akkor beszél társaságban, ha valaki szól hozzá, egyébként ül egy sarokban és hallgat. Nagyon csöndes, szomorú ember a nagy Greta Garbo — mondja elgondolkozva Puffy — és igazán szerény, visszavonult életet él. Este tíz órakor lefelecskák, a legnagyobb ritkaság, ha elmegy valahova, soha, sehol sem érzi jól magát, csak otthon, vagy a műteremben. Nincsenek barátai, nincsenek szeszélyei és nincsenek excentrikus vonásai. Egyszerű, szürke, mindennapi

asszony... Azután végre magáról is beszél, elmondja, hogyan „menekült“ el Berlinből — ezek előtt két esztendővel.

— Nekem jó orrom volt. — meséli — fél évvel a Hitler-rezsim uralomra jötté előtt otthagytam Berlint. Hazamentem gazdálkodni Magyarországra. Budapest környékén vettem egy gazdaságot s legujabb szerepem — agrárius. Nagyan gazdálkodom: 1200 gyümölcsfám, 3600 fő szőlőm, 6000 eperbokrom, 6000 málnabokrom és 6000 ribizlibokrom van, rengeteg majorságom, 3 tehenem és 6 disz-

Ujból vizsgabizottság elé állították a már sikeresen levizsgázott aradi magyar vasutasokat

A váratlan intézkedés többszáz család egzisztenciáját érinti

Az a bizottság, amely az aradi magyar vasutasok román nyelvtudását vizsgálja felül, ma délelőtt folytatta munkáját. A vasutasokat ezúttal váratlan meglepetés érte, mert kiderült, hogy nemcsak azokat állítják újabb vizsga elé, akik erről már előre tudtak, vagyis azokat, akik megbuktak vagy pedig a legutóbbi, érvénytelennek nyilvánított februári vizsgán vettek részt, hanem

azokat is, akiknek helyzetét maga a CFR is véglegesnek tekintette

és akiket — tekintettel arra, hogy az 1932-es vizsgán megállták helyüket — két év óta nem vizsgáztattak.

A CFR vezérigazgatósága tudvalevőleg 1932-ben nyelvvizsgára utalta a kisebbségi vasutasokat és úgy döntött, hogy azokat, akik ezen a vizsgán megfelelnek, a jövőben nem zaklatják, azokat pedig, akik megbuktak, újabb vizsga elé állítják. Ezek a megbukottak 1932. óta négyszer állottak vizsgáztató-bizottság előtt, többen átmentek, de sokan voltak olyanok, akiknek nyelvtudását a szigorú bizottságok nem találták megfelelőnek és ezért újabb vizsgára utalták őket. A vasutak vezérigazgatósága úgy döntött, hogy az utolsó vizsgákat az év februárjában tartja meg és azokat, akik ezen a vizsgán megbuknak, menesztik a CFR kötelekeiből. Ezeket a vizsgákat meg is tartották és csekély volt azoknak a száma, akik megbuktak. A timisoarai üzletvezetőség azonban ezeket a vizsgákat megsemmisítette, érvényteleneknek nyilvánította és úgy döntött, hogy a szóban levő vasutasoknak újból le kell tenniük a vizsgát. Az aradi körzetben ez az újabb vizsga körülbelül ötven embert érintett, ennyi volt ugyanis azoknak a száma, akik a februári vizsgán résztvettek.

Csütörtök délelőtt állt az első csoport a vizsgáztató-bizottság elé és délután folytatták a vizsgákat. Este azt a meglepő és teljesen

vératlan intézkedést kapták azok az aradi magyar vasutasok, akik az 1932. évi nyelvvizsgán átmentek, hogy pénteken délelőtt nekik is a vizsgáztató-bizottság elé kell állaniuk

és bár a két év előtti vizsgán nem buktak meg, újból tanúságot kell tenniük nyelvtudásukról. Ez az intézkedés annál meglepőbb volt, mert az újabb vizsga a köztudat szerint csak azokra vonatkozott, akik a februári vizsgán résztvettek, illetve, akik az 1932. évi vizsgán megbuktak. Az újabb váratlan intézkedés következtében többszáz aradi vasutas kerül újból a vizsgáztató-bizottság elé. Ez azt jelenti, hogy többszáz magyar vasutas-család jövője újból bizonytalanná válik és hogy ezeket a vasutasokat az elbocsátás veszélye fenyegeti.

A rendelet értelmében ma már meg is

nóm... Tekintve a mai rossz gazdasági viszonyokat, a birtok szépen — viz! — kacag Puffy. Azután elmondja, hogy nem győz-eleget keresni a birtok kiadásaira. Azonfelül alig tartózkodik otthon, azóta is járja a világot. Most éppen Londonba készül, ahol Douglas Fairbanks legujabb filmjében kapott nagyszerű szerepet. A film címe: „Don Juan“ és a rendezője: Korda Sándor.

Közben a perronról behallatszik a budapesti gyors indulásának zaja. Öröm nézni Puffyt, ezt a kövér embert, amint villámgyorsan fizet, fejébe nyomja kék Wagner-sapkáját és hihetetlen fürgeséggel tornássza fel magát induló vonatjára, amely hamarosan elrobog vele Timisoara irányába... Az ablakból még mosolyogva integet s kiabál:

— Azt üzenem az aradiaknak, hogy nagyon szeretnék fellépni előttük. Mert a szívem, az a színpadhoz húz, a — a zsebem meg a filmhez... Néha megengedhet magának az ember egy kis szívbeli kiruccanást... Még ha ráfizet is... Csányi Piroska.

kezdtek az említett vasutasok vizsgáját és sorban járulnak a bizottság elé a mozdonyvezetők, műhelylakatosok, a főműhelyek alkalmazottai, valamint a pályafenntartás és a forgalmi szolgálat emberei. A bizottság, amelynek elnöke Drojjanu vezérfelügyelő, úgy írásbeli, mint szóbeli vizsgának veti alá a vasutasokat. Mindegyik külön tételt kap, amelyről írnia kell, majd pedig egyenként jelentkeznek a szóbeli vizsgára. Az írásbeli dolgozatokat nemcsak szakszempontról, hanem a helyesírás és a nyelvtan szempontjából is elbírálják, úgy, hogy könnyen az a bizarr és különös helyzet állhat elő, hogy kitűnő szakemberek-

CENTRAL: Premier!

A bűnös manipulációk sötétsége izzik a

Leányok a vásáron

oimü kalandor és erkölcsfilmben, de amelyben mégis akad néhány deris epizód.

Liane Haid, Paul Westermaier, Ossi Oswald, Oscar Sima

a főszerepekben.

D. u. 3 órakor mérsékelt helyárak.

SELECT:

Oroszország démona

Metro-Goldwyn világláger. Főszerepekben Lionel Barrymore, Ethel Barrymore, John Barrymore, Diana Wynyard.

D. u. 3 órakor mérsékelt helyárakkal:

A puszták lovagja

főszerepben GEORGE O'BRIEN.

Jön:

A földalatti front (W Plan)

leghatalmasabb, legizgalmasabb kémkedési film.

ről, akik ellen évtizedek óta panasz nem merült fel, a bizottság megállapítja, hogy szolgáltra nem alkalmasak, mert dolgozataiknak helytelen a mondat-füzése, vagy nem kellő helyen alkalmaztak ékezetet.

Meglepő és érthetetlen ezeknek a vasutasoknak újabb vizsgáztatása, akik 1932-ben jó eredménnyel tették le a nyelvvizsgát és az elmúlt két szolgálati év alatt természetesen csak tanulhattak, nemhogy felejtettek volna. A bizottságnak, amelytől most száz és száz kisebbségi vasutas egzisztenciája függ, megértően kell kezelnie ezt a kérdést, tekintetbe kell vennie, hogy több évtizedes multra visszatekintő, családos emberekről van szó, akik tökéletesen megfeleltek a szolgálati szabályoknak, mert hiszen ellenkező esetben föltétlenül menesztették volna őket, vagy pedig már az előző vizsgákon megbuktak volna.

Hibát követ el a CFR vezetősége akkor, amikor a szokásos szaktanfolyamok mellett nem állított fel a műhelyekben román nyelvtanfolyamot is. Mert egy ilyen kurzus alkalmá-

val, az egyes leckék során győződhetünk volna meg legjobban a felettes fórumok a magyar vasutasok jóindulatáról, szorgalmáról és arról az igyekezetéről, hogy meg akarják tanulni az állam nyelvét. Ha ez egyeseknek még nem sikerült száz százalékban, az egyedül azzal magyarázható, hogy idősebb emberekről van szó, akiknél a tanulás általában — és így a nyelvek tanulása is — már nehezebben megy. Ami azonban a szorosan vett szakmai és szolgálati kérdéseket illeti, ezekkel kapcsolatban kifogás nem merülhet fel a kisebbségi vasutasok ellen, akik mindig megbízható, pontos és lelkiismeretes alkalmazottak voltak az államvasutaknak. A bizottságnak mindenesetre a méltányosság álláspontjára kell helyezkednie, annál is inkább, mert olyan embereket ért ez a váratlan intézkedés, akik két évvel ezelőtt már bebizonyították, hogy nemcsak szolgálatukat teljesítik kifogástalanul, de az állam nyelvét is kielégítően bírják és akik joggal hihették azt, hogy egzisztenciájukat, megérdemelt nyugdíjukat nem fenyegeti újabb vesztély.

— **Megint az aradi repülőteret ügyéről tárgyalnak.** Aradi vonatkozású ügyben hozott határozatot az a bizottság, amely Franasovici közlekedésügyi miniszter elnöke alatt tartotta megbeszélését a Polgári Légügyi Szövetség delegátusainak bevonása mellett. A bizottság határozata értelmében Timisoarának nemzetközi légi állomása lesz, míg Aradon csupán belvárosi forgalomra alkalmas keretet engednek azok a város által biztosított keretek, melyek egy rendes repülőállomás üzemeltetésére szükebbek. A döntés szerint abban az esetben, ha szükség mutatkozik a belvárosi repülőforgalom személyszállítási vonalainak kiépítésére, úgy föltétlenül bekapcsolják Aradot is a hálózatba. Erről legkésőbb augusztus 15-ig döntenek. Ez alkalommal a nemzetközi vonalokról hoztak határozatot és a nyugati határszél légi állomását véglegesen Timisoarának juttatták. Az aradi állomással kapcsolatban tehát döntés nem történt, úgy, hogy légi-állomásunk ügye egyelőre még mindig — a levegőben lóg.

— **Felüggesszések és elbocsátások Franciaországban a postásztrájk miatt.** Párisból jelentik: A posta- és távírdaminiszter kijelentette, hogy a legutóbbi sztrájkból kiölyögő fegyelmért és miatt 35 alkalmazottat elbocsátottak a szolgálatból. Százötvenkilenc tisztviselő fegyelmi büntetést kap. A büntetés alkalmazásánál szem előtt tartják az érdekelt család viszonyait is. A leg súlyosabb büntetéssel a visszaesőket sújtják.

Jéglőfizetés olcsóbb és REUSZ megbízhatóbb
Jégyárban, Bulev. Regele Ferdinand 33.
Telefon 141. 1486

— **Nyolcvan új kabint építenek a Neptun-fürdőben.** Aradváros vezetősége a Neptun strandfürdő kibővítését tervezi és úgy döntött, hogy már a legközelebbi jövőben megkezdik 80 új kabint építést.

— **Mosóczy-telepi templombucsu.** A szokásos fényes ünnepségek keretében ülik meg a Mosóczy-telepi hívek templomuk védőszentjének: Szent József oltalmának ünnepét vasárnap, április 22-én. Az ünnepséget emeli az, hogy nemcsak Aradról, hanem a környékből: Gaiból, Micakacáról, Glogovatról és Fakertről is gyalogzarándokok érkeznek a templombucsurra. Reggel 8 órakor lesz az első mise, amelyen az iskolásgyermek is részt vesznek. Délután 10 órakor ünnepélyes nagymise. Mindkét szentmise alatt szentbeszéd. A 10 órai nagymise alatt Szabó Gábor plébániai irodavezető tart szentbeszédet. Délután 4 órakor ünnepi liturgia lesz. Este 7 órakor kezdetét veszi a templomépítőbizottság által rendezendő nagyszabású ünnepség a templom továbbépítésére. Az ünnepség iránt a városban is nagy az érdeklődés. Belépti díj nincs, csak a műsor megváltása kötelező. A Mosóczy-telepi hívek szeretettel hívják és várják a városiakat, valamint a szomszéd községek lakosságát, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt ünnepségükön.

— **Az aradi iparhatóság figyelmezteti mindazokat, akik robbanó motorokat, vagy gőzgépeket akarnak felszerelni, hogy ehhez előzetes iparielügyeleti engedélyt kell kérni.**

„Valencia csillaga“

Izgalmas filmdráma sajtóbemutatója a Central-moziban.

Szenvedélyektől túlfűtött légkörben, a spanyol leánykereskedők és matrózok világában játszódik le Liane Haid legújabb filmje: a „Valencia csillaga“. Nem Liane Haid a címszereplő, a „Valencia csillaga“ egy csempészhajó, amelyen a hírhedt Montego „fehér árut“ csempész „Délamerikába“. A cselekmény izgalmas szövevénye egy mulatóba vezet el bennünket, ahol a szépséges Marion aratja sikereit. Mariont is hálózába keríti az ördögi Montego, aki egy gyilkosság ferde beállításával veszi rá a táncosnót, hogy hajójára szálljon. És a „Valencia csillaga“ elindul titokzatos célja felé...

Ebben a filmben minden jelenet logikus beállítású, a legkisebb történésnek is megvan a maga oka és következménye s a jelenetek olyan hatásos, hibátlan rendezői felügyelésben követik egymást, amilyen frappáns szcenarizációt és feldolgozást már régen nem láttunk. Ez a kalandos filmdráma egyike a legjobbaknak ebben a zsánerben és szereplői erősen fokozzák a film színvonalát. Liane Haid szebb, bájosabb mint valaha és hangja üdén cseng. Drámai előadása művészi értékű. Mellette Ossi Oswald és egy kitűnő férfi-szereplőgárdát szolgálja még a film sikerét.

— **Halálozás.** Schauer Eszter közismert aradi uriaszony f. hó 20-án hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése szombat délután 6 órakor lesz a felsőtemető halottasházából.

— **Segélykiosztás kereskedők részére.** Az Aradi Kereskedelmi Testület ez idén is ki fogja osztani a néhai Szabó Albert és más elhunyt aradi kereskedők emlékére letett összegek kamatait. Első sorban elaggott, keresetképtelenné vált, vagyontalan kereskedők, másodsorban ugyanilyen volt kereskedelmi alkalmazottak jönnek tekintetbe. A kérvényeket április 26-ikáig bezárólag lehet beadni az Aradi Kereskedelmi Testület titkárságánál, Bulevardut Regina Maria 13. szám alatt.

— **A „Cercul Militar al Subteritor de Rezerva din Romania“ (a Nyugdíjazott Altisztek Egyesülete) aradi tagozata átszervezés alatt áll és április 29-én, délután 10 órai kezdettel ülést tart a volt Lovasberényi-vendéglőben.** Az elnökség felkéri a tagokat, hogy jelenjenek meg az ülésen. Érdeklődőket szívesen látnak.

— **Aradi tisztviselő deviza-pöre.** Az új devizatörvény alapján került ma bíróság elé Temmer Sándor, egy aradi vállalat tisztviselője. Temmer ez év februárjában utazott Budapestre. A tisztviselőnél nyolcvan pengőt találtak és ezért a curtici-i vám elkozbotta a valutát, azonkívül pedig 50 ezer lej pénzbüntetés kirovását javasolta az aradi törvényeseknek. A mai tárgyaláson Temmer elmondotta, hogy utazása napján telefonüzenetet kapott Budapesten lakó fivérértől, aki súlyos beteg volt és műtét előtt állott. Csak annyit vitt magával, amennyire a budapesti tartózkodása idején szüksége volt. A védő kifejtette, hogy Temmernek nem állott elég idő rendelkezésre ahhoz, hogy a Banca Nationalánál megkérvenyyezze a szükséges valutát, azonban az összegből megállapítható, hogy nem üzleti célokra vitte magával a pénzt. Felmentést kért. A bíróság rövid tanácskozás után a minimális büntetést: száz lejes bírságot rótt ki, az enyhítő körülményeket tekintve.

— **A gyomorfájás, gyomornyomás, bélsárgaság, alhasi vérbőség, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelvépedék, kábultság, fülzugás, halvány arcszín, migrén, kedvetlenség a természetes „Ferenc József“ keserűvíz használata által igen sok esetben hamarosan elmúlik.**

— **Ma az alantli gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

VOJTEK: Bulev. Regina Maria.
BERNÁT: Lángá Gará (vasutállomásnál.)
DANCIU: Piata Mihai Viteazul.
BERGER: Calea Saguna.

HIREK

Béke-tolvajok

A világbéke gondolatának kis köbezárt Lindbergh-babyját, a genfi Népszövetségi palota alapkövét a közelmúltban ismeretlen tettesek ellopták. Fekete álarcot viselő béke-gangsterek emelték el diszhelyéről azt a bizonyos kődarabot, amelynek belsejébe okmányt rejtettek kegyeletes kezek s az okmányra vetett sorokban kifejezést adtak a világbékevágyának.

A fantasztikus jelentés nyomán az egész világon csöndes lelki pánik vett erőt a béke barátjain. Mintha a korszellem öltött volna fekete álarcokat, hogy orvul lopni és rabolni menjen oda, ahol a béke művét építik a Lac Léman partján, egy magyar műépítész kiváló tervei szerint.

Most már értjük. A békeműnek is megvan a maga jó és rossz ömene. Hogyan állhatna meg helyén a világbéke palotája, ha — hiányzik az alapköve...? Ki csudálkozhatik rajta, ha minden békekonferencia előbb-utóbb csödbe kerül, zsákutcába jut, ha ismeretlen feketeálarcosok settegenek a diplomataktatáskái körül éppúgy, mint a népszövetségi alapkö körül. És rendszerint sikerül a sötét maffia terve; hol itt, hol ott tűnik el egy-egy kötőmb, egy-egy okmány, egy-egy gondolat a világbéke Penelope-módra épülő békepalotájából.

A genfi rendőrség most lázasan nyomoz a titokzatos tolvajok után. Hátha... hátha...?! Az optimista ember az örök gyermek reménykedésével szeretne hinni egy jobb világ elkövetkezésében. És, ki tudja: hátha csodát tesz az alapkö előkerítése...? Ha sikerülne egyszer leleplezni a világbéke titokzatos fekete-álarcosait, hogy bilincsberakva őket, megtisztuljon tőlük a föld: talán nem kellene rettegnünk a nemzetközi konferenciák kudarcaitól és a pipáló fegyvergyárak dübörgésétől. És visszavéve tőle a világbéke-palota ellopott, elikkasztott gondolat-köveit, a béke kömüvesmesterei egyszer csak befejezhetnék háborítatlanul a megálmodott Nagy Palotát a Lac Léman partján.

— **IDÓPROGNÓZIS: Nyugati szél, a meleg nyugat felől csökken, több helyen eső vagy zivatar várható.**

— **Május 25-én kezdődik a bucaresti-i kisanant-konferencia.** Bucarestből jelentik: A kisanant-konferenciát május 25-re tűzték ki Bucarestben.

— **Kiköltözik a pápa a Vatikánból.** Rómából jelentik: A pápa a közeljövőben hosszabb időre kiköltözik a Vatikánból. A régi palota padozata, valamint a menyezete is annyira megrongálódott, hogy tartani lehet a régebbi könyvtár menyezete beomlásának megismétlődésétől. A szent atya ezért a nyarat Castelgolfóban fogja eltölteni és onnan visszatérve valószínűleg a Vatikán kormányzósági palotájába költözik, amíg a javítási munkálatok teljesen befejeződnek.

— **Hatalmas vihar Németországban.** Berlinből jelentik: A birodalom nyugati határain a kánikulát tegnap hatalmas forgószél váltotta fel. A szél különösen Aachen vidékén pusztított, ahol az egyes községekben számos háztetőt tépett le és vitt magával. Újabb jelentések szerint ezen a vidéken a forgószél emberáldozatot is követelt. Mülheim községben az evangélikus templom kőkeresztjét sodorta le a forgószél. A súlyos kereszt egy arra haladó lakosra esett, akit halálra zuzott.

MEGNYILT a BLOCH H. cég fotocikkek szaküzlete

Bulevardut Regina Maria 22. (Aradmegyei Takarékpénztár házában) áthelyezve.

A legújabb modelű fényképezőgépek már megérkeztek. Filmek, lemezek és összes fotocikkek nagy választékban kaphatók.

Kisebb rezsi,
Még kisebb árak.

Egyetlen
lehetősége
van annak,

hogy 1000 lei tökével
milliomos lehessen

EZ AZ ESZKÖZ SEMMI EGYÉB
MINT A ROMÁN

ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTÉK
EGY SORSJEGYE

Két év alatt az állami osztálysorsjáték

1.000.000.000

lei értékű nyereményt osztott ki.

Vásároljon azonnal sorsjegyet,
ha a legközelebbi milliókban
őn is részesedni akar

Huzás május 3-án és 4-én

A ROMÁN ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTÉK

Az állami sorsjáték
most osztja ki első iz-
ben a következő nagy
nyereményeket:

8 MILLIO
3 MILLIO
2 MILLIO
és **19** darab
1 MILLIO

A legszerencsésebb
esetben a nyeremény

13.000.000 lei

A milliók uton vannak!!
Menjen elébe és vegye meg szerencse
sorsjegyét a

BANCA ILIESCU S. A.-nál CLUJ.
Fióközlét: Olariu János, Arad,
Str. Bratianu 3

Uj szerencsés föelárusítás Clujon!
TÖRÖK és TÁRSA CLUJ

Postafiók 28.

Rendelje meg postán sorsjegyét, mert

Török szerencsése örök!!!
Képviselet: Karácsonyi György nagytőzsde

**Vegyen szerencsés
Goldschmidt sorsjegyet**

**Szerencsése csak akkor lesz, ha sorsjegyet
Sándor Iván és Társánál vesz. Bul. Reg. Maria 18**

Vegye a sorsjegyet WAGONS-LITS//COOK-nál, a Minorita-palotában
Bizalom! Díszkréció!

— „Becsületes tolvaj” az aradi törvény-
szék előtt. Ritkán kerülnek „becsületes tolvaj-
jok” a bíróság elé és ha ilyen rendkívüli ese-
mény történik, az illető megérdemli, hogy ne-
vét megörökítsék. Pancotán, 1919-ben ellop-
tak egy kereskedőtől egy mázsza sziját. Értéke
ma körülbelül huszezer lej. A gyamu B e n d e a
Aurel pancotai lakosra irányult. Az ügyet ma
tárgyalta a bíróság. Semmiféle terhelő bizo-
nyítékot a vizsgálat nem produkált, maga a
feljelentő sem tudta biztosan, hogy Bendea
volt-e a tettes. A vádlott azonban mindent be-
vallott. Tíz napi elzárást kapott és amikor tár-

gyalás után megkérdezték tőle, miért vallott,
amikor nem volt ellene semmiféle bizonyíték,
nyugodt hangon ezt válaszolta: — Én loptam
el, nem fogom lehazudni. Loptam — tehát be-
vallom.

— Az Aradi Vendéglős Szindikátus által hir-
detett rendes évi és tisztújító közgyűlés, amely
1934. április hó 16-án, délután 4 órakor az Iparos
Otthon nagytermében lett volna megtartva, elha-
lasztódott 1934. április hó 24-re, ugyancsak dél-
után 4 órára. Kérjük a t. tagokat minél nagyobb
számban megjelenni, tekintettel az ügyek fontos-
ságára. A vezetőség.

URANIA TELEFON 480.

MA, szombaton 8 (móra), 5, 7¼, 9¼ órakor

Erdélyi premier!

A tenger istene!

Izgalmas tengerészlét a Salamon szí-
getekről **Jack London**
„The Sea God” c. regénye után

**RICHARD ARLEN,
FAY WRAY**

Vasárnap és hétfőn d. e. 11 órakor két ós műsor

Lányok a viharban!

KARIN HARD.

Legszobbb kaland!

NAGY KATO — WOLF ALBACH-RETTY

— Az Astra-gyár újabb adománya a munká-
nélküli segélyalapra. Aradváros munkanélküli
segélyakciójának vezetősége pénteken este tar-
totta évadzáró gyűlését a városházán, Constanti-
nescu Sándor alelnök vezetése mellett. A bizott-
ság meghallgatta dr. Pop Aurél beszámoló jelen-
tését, amelyet volt alkalmunk már részletesen
ismertetni, majd köszönettel vette tudomásul Sa-
pira Emánuel Astra-gyári igazgató bejelentését,
aki közölte a bizottsággal, hogy a segélyakció
céljaira néhány napon belül 55.000 lejes újabb ado-
mánnyal könnyíti meg az akció munkáját.

— Eltűnt egy hatéves kisgyermek Aradon.
Schächter Andor hatéves fiúcska szerdán reggel a
zsidó iskolába ment és azóta nyomaveszett. Az
eltűnt gyermek szőke haja, kékszemű, felfelé fé-
szült hajat viselt, eltűnésekor magas barna cipőt,
fekete harisnyát, barna kockás rövidnadrágot és
zöldesszürke kabátot viselt, amely alatt szwetter
volt, fehér csikkal. A kisfiu édesapja: Schächter
Adolf, aki a Piata Cetetii 12. szám alatt lakik, az
esetről jelentést tett a rendőrségen, amely beve-
zette a nyomozást az eltűnt gyermek hollétének
felkutatására. Ugy a rendőrség, mint az aggódó
szülők kéri a közönséget, ha valamit tudnak az
eltűnt gyermekéről, azonnal jelentsék vagy a rend-
őrségre, vagy a fent megadott címre.

— Gyengélkedés idején, különösen ha a rosz-
szullétet szorulás vagy keresztfájás fokozza, az
enyhe és igen kellemes természetes Ferenc József
keserűvíz mindig puha, könnyű székürülést és ki-
légitő emésztést szerez.

— Heti piaci árak. A mai aradi hetipiacon kis
hozatal mellett a buza ára 355 lejig emelkedett.
Tengeriben nagy volt a hozatal és az áru 150—
160 lejes ár mellett cserélt gazdát. A felhozott
tengeri nagyrésze jó minőségű volt. Takarmány-
árak: Széna 60—75, lóhere 100—110, szalma 25—
30 lej mázsánként. — Allatvásár: Szarvasmarha
6—7, borjú 10—11, sertés 15—18 lej kilónként élő-
súlyban. — Zöldségpiac: Hagyma 2, fokhagyma
2—4, burgonya 2—3, szárazbab 6—7, spárga 30—
35, alma 8—14, aszaltszilva 8—12 lej kilónként.
Zöldpaprika darabja 2, retek 5—6, kelkáposzta
3—4, zöldhagyma 3 csomó 1 lej, fiatal fokhagyma
2 csomag 1 lej, saláta 3 fej 1 lej, ugorka 5—15 lej
darabja. — Szárnyaspiac: Kővér liba párja 240—
360, sovány liba párja 100—120, kővér kacsza pár-
ja 100—140, sovány kacsza párja 60—80, pulyka
párja 160—230, gyöngytyúk párja 50—70, tyúk
párja 70—90, csirke párja 35—60 lej. Tojás da-
rabja 70—80 bani. — Tejtermékek: Édestej 3—4,
oltott tej 8—10, tejjől 20—25 lej literje, tehéntúró
8—10, juhtúró 20—24, juhsajt 24—28, orda 18—20,
vaj 60—70 lej kilónként.

— Az AFPA turista szakosztálya 22-én, va-
sárnap kirándulást rendez Arad-Hegyalja, Radna,
Jernova utszakaszra. Indulás reggel 5 órakor a
villamosállomásról. Vendégeket szívesen látnak.

— Anyos Viola képkiallítása a Kulturpalotá-
ban április 15-től 30-ig tart. Nyitva d. e. 10—1-ig,
d. u. 4—8-ig.

— Áramszünetelés. A villanytelep igazgató-
sága értesíti a n. b. fogyasztóközönséget, hogy
nagyobb mérvű javítások miatt 22-én, vasárnap
— kedvező idő esetén — az áramszolgáltatás
szünetelni fog. Reggel 8—10-ig: Str. Mocioni,
Str. Ghiba Birta, Str. Mărăsești, Calea Aurel
Vlaicu, valamint az ezen utcák által határolt rés-
zeken, ugyszintén Pârnea, Segă, Gai és Peci-
ca. Reggel 8—12-ig: Grădiște és Curtici.

Fantasztikus vallomás az aradi törvényszék előtt kémiskoláról és kommunista kémkedésről

Vézna, ravaszarcu fiatal fiú állott ma a bíróság előtt. Az aradi törvényszék első szekciójának Greco-tanácsa tárgyalta le a gherlai javítóintézetből kísérettel Aradra hozott **Ábrahám Ottó** ügyét, aki a különböző hatóságok előtt fantasztikus zagyvaságokat vallott, saját tevékenységére vonatkozólag. Ábrahám Ottó 21 éves kárpitost bírósági ítélettel küldötték a gherlai javítóintézetbe, ahonnan azonban 1932-ben megszökött. Hónapok múltán Sibiu-ban fogták el, ahol azt vallotta, hogy a javítóintézetből Aradra jött, majd átszökött Curtici-nál a határon. Magyarországon — mint mondotta — összeköttetésbe lépett a kommunista szervezettel, a budapesti kommunista kémiskola tanfolyamát látogatta, majd visszajött Romániába, hogy instrukciókat hozzon az itteni kommunista szervezeteknek, ezenkívül, hogy kémkedjen. Brasovban Wittenberg József néven szerepelt — mondotta a vallomás — és itt egy ismeretlen urat kerestett, akinek utasításokat kellett volna adnia. Az ismeretlen férfi azonban nem jelentkezett.

A mai tárgyaláson Ábrahám mindent tagadott. Kijelentette, hogy csak a gherlai javítóintézetből való szökése igaz. *Életében nem volt Budapesten, semmiféle kémiskolát nem látogatott és semmiféle megbízást nem kapott arra, hogy valamelyik állam részére kémiszolgálatokat végezzen.*

— Homan szedte akkor az elmondottakat? — kérdezte az elnök.

— *Regényekben olvastam és ezeknek hatása alatt vallottam így.* Nem akartam, hogy visszaküldjének a javítóintézetbe és azt hittem, ha így vallok, kiutasítanak az országból. Azt is, vallottam, hogy három évig látogattam a kommunista kémiskolát. Ebből látszik, hogy nem vallottam igazat, hiszen abban az időben, amikor Budapesten kellett volna lennem — saját vallomásom szerint — Gherlán voltam.

Gutunoiu ügyész a tárgyalás elhalasztását kérte, azzal az indokolással, hogy az iratok között nem szerepel Ábrahám születési bizonyítványa, amelyből megállapítható volna, hogy a vádlott tényleg 21 éves. A törvényszék azonban elutasította az ügyész kifogást és meghozta ítéletét, amelyben *felmentette Ábrahám Ottót az ellene emelt vádak alól*, azzal az indokolással, hogy semmiféle bizonyíték nem támasztja alá bűnösségét, csupán a fiatalember vallomása, amely azonban hemzseg a fantasztikumoktól és így nem vehető komoly figyelembe. A bíróság egyszersmind elrendelte, hogy a fiatalembert kísérettel küldjék vissza a gherlai javítóintézetbe, ahol további sorsa fellett döntenek.

A „fény városa“ lesz Budapest a Nemzetközi Vásár ideje alatt

A vásár vízummentes határátlépést és 50 százalékos utazási kedvezményt biztosít látogatóinak

(Budapesti tudósítónktól.) Az idegenforgalom nagy gazdasági jelentőségét már a régi rómaiak is felismerték. A középkorban Olaszország kulturális pontjai jártak elől ezen a téren. Az elmúlt században pedig Páris foglalta el a vezetőhelyet, amely történelmi reminiscenciákból élve, előbb a Napkirály városának, majd a „fények városának“ nevezte el magát. Kevesen ismerik ennek a címnek keletkezését. Páris volt ugyanis Európában az első város, amely még harmadik Napoleon korában elsőnek vezette be a gázvilágítást. S mikor Európa többi fővárosai csak gyenge petróleum lángokkal világították be főbb uccáikat és tereiket, addig Páris a második császárság vége felé az akkori fogalmak szerint már fényárban uszott, uccáin és terein végig már működésben volt a gázvilágítás. Páris tehát akkor joggal követelhetette Európa minden más városával szemben elsőnek azt a címet, a „fény városa.“

Időközben a technika nagyot haladt. Ezer és tizezer gyertyafényű lámpák világítják a városok tereit s kerdéscs, kít illet meg a neonsövek és modern reflektorok korszakában Páris hajdani büszke címe.

Döntse el a közönség, hogy Huberman április 28-iki hangversenyén Mendelssohn vagy Csajkovsky hegedüversenyét kívánja-e hallani?

Huberman Bronislav titkársága ma a mester kívánságára arról értesítette az aradi rendezőset, hogy teljesen a közönségre bizza, hogy a műsor keretében, amely egyébként Huberman leggrandiózusabb számaiból lett összeállítva, Csajkovszky vagy Mendelssohn híres hegedüversenyét kívánja-e hallani. E célból az aradi hangverseny rendezőse, szavazó-lapokat bocsájít a közönség rendelkezésére a jegyirodán keresztül és kéri, hogy legkésőbb a jövő hét szerdájáig a közönség ezen szavazó-lapok felhasználásával

döntse el, hogy fenti művek közül melyiket játssza el Huberman.

Mint hogy a helyárok most már tetemesen olcsóbbak, mint ahogy az eredetileg tervezve volt, a közönség érdeklődése is hatalmasan megnövekedett, miért is kéri a hangverseny rendezőse, hogy a lejegyzett jegyeket az érdekeltek mielőbb váltsák ki, miután azokat csak néhány napig tartja a jegyiroda még rezerválva. A meglevő jegyeket Sándor könyvesboltjában árusítják és ugyanott adandók le a szavazó-lapok is. Helyárok: 80, 100, 120, 140, 160, 180 és 230 lej.

SPORT KÖZLÖNY

Metz vezet a góllövő listán

Az aradkerületi elsőosztályú bajnokságban vasárnap 4 meccsen összesen 23 gólt lőttek a csapatok, ebből az SGA (ATE)—Soimi mérkőzésen egyedül 13 gól, tehát több, mint a fele esett a vasárnap lőtt összes góloknak. A vasárnap fordulóban a legtöbb gólt Fritz SGA (ATE) lőtte, három góllal azonban Metz került a góllövő-lista élére, ahol Tóth követi nyomon, majd Bódi és Perneki következnek. A teljes lista a következő:

12 gólos: Metz, SGA (ATE).
11 gólos: Tóth, SGA (ATE).
10 gólos: Bódi, Transylvania. — Perneki CAA (AAC).
9 gólos: Fritz, SGA (ATE). — Mayer, Unirea.
8 gólos: Kántor, Hakoah.
7 gólos: Bellai, SGA (ATE). — Körösladányi SGA (ATE).
6 gólos: Cucula, SGA (ATE). — Rohan dr., Olimpia-PTT. Barbu I., Olimpia-PTT.
5 gólos: Török, CAA (AAC). — Sepsi, Hakoah. — Rosenbach, Hakoah.
4 gólos: Gallov, CAA (AAC). — Simon, CAA (AAC). — Janovici CAA (AAC). — Popian, Soimi-CFR.
3 gólos: Mihájlovits, Transylvania. — Mánits, Transylvania. — Matvók, CAA (AAC). Grünfeld, Hakoah. — Ujj II., Unirea. — Morar, Tricolor. — Hollóssy, Tricolor.
2 gólos: Ivanov, Transylvania. — Filimon, Transylvania. — Nicoara, Transylvania. — Soky, Transylvania. — Izsó, Hakoah. — Ilici, Olimpia-PTT. — Szabó II., Unirea. — Kabáth, Unirea. — Heretik, Unirea. — Botos, Tricolor. — Halzsa, Tricolor. — Bogotaniu II., Soimi-CFR.
1 gólos: Nemzőczky, Transylvania. — Illin, Transylvania. — Szabó Béla CAA (AAC).

— Deutsch, Hakoah. — Grosz, (Hakoah). — Borlea, Olimpia-PTT. — Lepis, Olimpia-PTT. — Kitzinger, Unirea. — Párducz, Unirea. — Tausch, Unirea. — Hönig I., Tricolor. — Varga, Tricolor. — Schmidt, Tricolor. — Christoloveanu, Soimi-CFR. — Draguleanescu, Soimi-CFR. — Demian, Soimi-CFR. — Savoia Soimi-CFR.

Öngólos: Meret, Soimi-CFR. Vesescu, Soimi-CFR. — Bermoser, Olimpia-PTT. — Gábor, Transylvania. — Risztin, Tricolor. — Schmidt, Tricolor. — Posztós, Hakoah. — Bánnyász CAA (AAC). — Groza, Olimpia-PTT. — Illin, Transylvania.

O KOMPLETT AMEFA (AMTE) ÁLL KI VASÁRNAP AZ UDR ELLEN. A vasárnap nagy érdeklődéssel várt AMEFA (AMTE)—mérkőzésre az aradi munkáseggyüttes teljes csapatával, a következő összeállításban fog szerepelni: Bugarin—Reinhardt, Csajka—Lingurán, Dvorzsák, Tóth (Szurdi)—Tolan, Szinder, Blaskovits, Karabell, Podrusek. Az UDR összeállítása ismeretlen, de valószínű, hogy a következő kitűnő együttes fog kiállni: Demacsek—Györi, Czákó—Bundy, Szépe, Kiliánovics—Micu, Moise, Muntean, Lakatos, Keller.

O Sportújságírók—Orvosok hétfőn a Gloria-pályán. Hétfőn délután az Arad—Lugoj válogatott mérkőzés egyik előmeccse gyanánt a sportújságírók csapata mérkőzik az orvosok kiváló együttesével. A mérkőzésre, amely d. u. 2 órakor kezdődik, a következő csapatok fognak kiállni: Sportújságírók: Mikó—Czákó, Lengyel—Vecsernyés, Major, Hirschner—Bérczy, Boross, Stoffa, Weinberger, Steinhäus. — Orvosok: Steiner—Botis, Németh—Rosenberg, Pécsi, Bologa—Feldmann, Wolfner—Bonciucat, Singer, Santai.

KACAGO VASAR

a Terézköruti Színpad

legszélesebb kabaré revüje 20 képben.

Irták: Békeffi László, Nagy Endre, Vadnai László, Köváry Gyula, Lőrincz Miklós, Halász Rudolf, Dobó Iván, Tiszai Márton, Vincze Zsigmond és Erdősey László. 1935

Konferál: Békeffi László.

Vasár- és ünnepnap délutáni előadások.

Színház—Művészet—Irodalom

* A színház műsora, Szombat este 9 órakor: Bál a Savoyban, Vasárnap délután 3 órakor: Egy csók és más semmi. 6 órakor: Helyet az ifjuságnak. Este 9 órakor: Bál a Savoyban. Minden előadás a feltűnő olcsó 30, 20, 15, 10 és 6 lejes mözhelyárok.

* Bál a Savoyban, Egy csók és semmi más, Helyet az ifjuságnak! kerül színre holnap, vasárnap délután 3, 6 és este 9 órai kezdettel, egész olcsó helyárok mellett, míg a hétfői ünnep két előadást tart a színház, egészen olcsó helyárok mellett. Délután 5 órakor „Kék Duna“, este 9-kor „Völegényem, a gazember“ operettek kerülnek színre, amelyen az egész személyzet részt vesz.

Komikus sajtóbotrány az osztrák fővárosban

Hittelt dicsőítő vers jelent meg Dollfuss osztrák kancellár lapjában

Bécsből jelentik: Bécsnek különös szenzációja van. A szenzációt ezúttal egy vers okozta, ártalmatlannak látszó vers, amely Dollfuss kancellár lapjában, a „Neuigkeits Weltblatt”-ban jelent meg és amely, bár tartalmában a hazafias front célkitűzéseit hangsúlyozza, mégis példátlan botránynak lett az előidézője, mert mint a lap szerkesztői a már megjelent példányokból rémülten tapasztalták.

a költemény sorainak kezdőbetűi összeolvasva, a horogkeresztesek „Heil Hitler” felkiáltást adják.

A vers Dollfuss lapjában Werner von Ostmark aláírással jelent meg a beküldött levelek rovatában, amelynek szerkesztője nyilván nem is sejtette, micsoda verembe esik. A vers címe: „Ave Dollfuss, morituri Te salutant” és szóról-szóra a következőképpen hangzik:

„Herzlos und sinnlos aufstanden Menschen unseres Blutes
Einen Krieg zu entfesseln, vernichtend den Frieden im Volke und häusliches Glück.
In schweren Kämpfen opferbereit und entschlossenen Mutes
Lieszen die Streiter für Osterreichs Freiheit tot ihre Besten zurück.
Heil Dir, Osterreichs Kanzler, die segend da sterben,
Im Treue Dich grüssen, aufblickend zu Dir vom Vertraun!
Trennt uns der Tod auch, wir wissen, das unsere würdige Erben
Lenken den Staat und ihn vaterlandsliebend aufbauen.
Erkennet, Ihr andern, den Sinn unseres Todes und schafft
Ruhe und Frieden der Heimat für Osterreichs Wohlstand und Kraft”.

A vers tartalma magyar nyelven a következőképpen adható vissza:

„Vérünkéből való szívtelen és érzéketlen emberek háborút akarnak felidézni, hogy megsemmisítsék a nép békéjét és házi boldogságát. Ausztria szabadságának védői életüket áldozták fel nehéz küzdelmükben, elszánt bátorsággal. Üdv neked Ausztria kancellárja, a győztesen halálba menők üdvözlőnek téged, reményteljesen pillantva rád. Ha a halál el is választ bennünket, tudjuk, hogy méltó utódaink vezetik majd az államot és segítik azt honszeretettel felépíteni. Ismerjétek fel ti többiek áldozatunk értelmét, teremtsétek nyugalmat és békét a hazának, Ausztria jóléte és ereje érdekében”.

A lap szerkesztője nem vette észre, hogy itt tulajdonképpen egy veszedelmes és gunyos akrostichonról van szó és helyet adott a versnek. Annál gyorsabban észrevette azonban a közönség. Megrohanták az újságárusokat és a „Neuigkeits Weltblatt”-nak ez a száma teljesen kifogyott.

Sokan felárat adnak egy-egy lappéldányért. A közfelfűnésen kívül messzebbmenő következményei is lettek a vers megjelenésének. Bécsben azonnal rendőri vizsgálat indult meg a vers szerzőjének kinyomozására.

A szerkesztőségi vizsgálat során a lap szerkesztőjét felüggasztették állásától és a levél eredetijét letétbe helyezték a rendőrségnél, ahol az írásszakértők megállapították, hogy

offerdított, készakarva kezdetlegesnek feltüntetett írásról van szó.

Bécs közönsége most érdeklődéssel lesi, hogy milyen következményei lesznek ennek a politikai tréfának.

A kisebbségi egyesületek

előadása ügyében interpellált a Kamarában Laár Ferenc magyarpárti képviselő.

Bucurestiből jelentik: A Kamara mai ülésén Vasiliu Voina (kormánypárti) a cluj-i és jasi-i gyógyszerészfakultások egyesítésének javaslatáról referált. Kijelentette, hogy a két egyetemi fakultás egyesítését nem tárgyalták le komoly és szabályszerű formában. A javaslathoz Laár Ferenc magyar képviselő is hozzászólt, majd sérelmezte, hogy nem engedik a kisebbségi egyesületek vallásos jellegű előadásait megtartani. A Kamara ezután megszavazta az egyesítést.

*Csodálják, tisztelik, körülrajongják,
mert tudja, hogyan parfümözze magát*

Ha belép, azt hiszik a férfiak, hogy a Riviera illatos virágkertjei között vannak, naplemente után, amikor az esti szellő feléjük hajtja a virágillatot. A híres Chat Noir kölnivíz a virágkert finom, de átható illatát árasztja. Intelligens, elegáns hölgyek sáta előtt használják, mert tudják, hogy a modern elegancia előírja a légiesen illatozó, de nem feltűnő kölnivíz használatát. A Chat Noir illata brákon keresztül megmarad és azt a benyomást kelti, hogy bőrből árad, amely ezzel még vonzóbbá, még kívánatosabbá válik.

XIV. Lajos korában

sem az udvarhölgyek — de a férfiak sem — hittek a fürdő szükségességében. A parfümkészítők nehéz, erős illatokat kevertek, hogy a mosdatlan test szagát ellensúlyozzák. Néhány évvel ezelőtt a nők még nem tartották a mindennapi fürdőt okvetlenül szükségesnek a szépségápoláshoz — a parfümöknek ennek megfelelően készítették. A modern nő szilfidszerű vonalával, új hajviseletével kölnivízzel illatosítja magát mielőtt sétálni menne, fürdő után. Chat Noir, a híres Lady kölnivíz közkedvelt átható, tartós és légies illata miatt.

EAU DE COLOGNE

Chat Noir

lady

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Sulyos ellentétek a belföldi és ausztriai legnagyobb favállalatok között

Az osztrákok megszegették a közös export-szerződést és a romániai cégek háta mögött külön kedvezményeket akarnak elérni

Bucurestiből jelentik: A belföldi fapiacon nyugtalanságot kelt az, hogy a romániai fűrészárak kivitele ismét kritikus helyzetbe jutott. Az ausztriai export-cégek ugyanis felborították a romániai vállalatok számításait, mert kijátszották azt a szerződést, amelyet a fűrészáru közös exportjára kötöttek. Az osztrákok a megegyezés ellenére titokban olyan megállapodásokat igyekeztek létrehozni, amelyekkel kedvezőbb szállítási és eladási feltételeket érhetnek el — romániai érdektársaik tudtán kívül. Emiatt a romániai exportőrök ülést tartottak, amelynek jegyzőkönyve most került nyilvánosságra és híven visszatükrözteti a romániai nagyvállalatoknak saját érdektársaikkal folytatott küzdelmeit.

A belföldi exportszövetség tanácskozásán résztvettek Sipos Marcell, Ormos Eduárd, Kemény György, a Lomási Erdőipar r. t. vezérigazgatója, Fenyves Z., Steinberger V., báró Groedel, dr. Róth, Schwartzmann, J. Dumitrescu és Glesinger, az osztrák exportőrök megbízottja.

Glesinger az elhangzott szemrehányások után kijelentette: ausztriai szaktársai minden lehetőséget elkövettek, hogy az osztrák kormány hozzájáruljon azokhoz a nemzetközi szerződésekhez, amelyeket a különböző országok legnagyobb favállalatai egymás között kötöttek a fűrészárak szállításának elosztásáról és különösen Magyarországra való exportálásáról. A magyar kormány nem fogadta rokonszenvvel az osztrák-román-jugoszláv exportőrök megállapodásait, amelyek nem harmonizáltak

a magyar-osztrák gazdasági szerződések feltételeivel és a magyar-olasz-osztrák gazdasági egyezményvel. Az értekezleten felemlítették a Romániában folyt gazdasági tárgyalásokat is, amelyeknek eredményeitől kedvező változást vártak a fűrészáru-exportra.

Kemény, Sipos és Fenyves vezérigazgatók elégedetlenségüknek adtak kifejezést a Bécsben székelő nemzetközi faközpont működésével szemben, mert szerintük a központban tömörült különböző országok favállalatainak megbízottjai a saját államaik javára romániai szaktársaik tudtán kívül titokban kedvezményeket akartak elérni. Kifogásolták azt is, hogy a bécsi központi hivatal fődelegátusai nem viselkednek őszintén és Magyarországtól különleges előnyöket akarnak elérni országaik javára.

— Ezek miatt a nemzetközi szervezetben csak úgy maradhatunk meg — mondották a vezérigazgatók — ha ez csak technikai, statisztikai és informatív jellegű működést fog folytatni. Minden olyan esetben, amikor fontos üzleti egységműködés válik szükségessé, speciális nemzetközi tanácskozásokat tartunk, mert csak így bírjuk megvédeni érdekeinket. A nemzetközi konferenciákat szűkebb tárgyalások előzzék meg.

Az izgalmas lefolyású értekezleten végül kimondták, hogy Románia és Ausztria favállalatai a nemzetközi szervezet bevonása nélkül intézzék el nézeteltéréseiket. Egyébként ezek a gazdasági differenciákkal a bucaresti-i kormány gazdasági bizottsága is foglalkozik legközelebbi ülésén.

A kisantant bucaresti-i konferenciája nem foglalkozik a szovjetországi gazdasági kapcsolatokkal

Titulescu elnöklete alatt április 30-án nyílik meg a román-csehszlovák-jugoszláv megbízottak tanácskozása

Mint Bucurestiből jelentik, április 30-án konferenciára gyűlnek össze a kisantant-államok gazdasági megbízottjai és megkezdik 8-10 napra tervezett üléseik sorozatát. Az első hasonló ülészak tudvalevőleg Benes cseh külügyminiszter elnöklete alatt három hónappal ezelőtt Prágában folyt le. Az április 30-án Bucurestiben megnyíló második ülészakot Titulescu külügyminiszter nyitja meg és a bizottság az alábbi kérdésekkel foglalkozik:

A három állam gazdasági bizottsága munkarendjének megállapítása.

A Prágában legutóbb hozott határozatok utáni események megvizsgálása.

A kisantant által kötött gazdasági egyezmények eredményei.

Határozni fognak azokról az intézkedésekről, amelyek Románia, Csehszlovákia és Jugo-

slávia gazdasági kapcsolatainak kimélyítését célozzák.

Az előkészítő tárgyalások alatt felmerült az a kérdés is — amiről legutóbb a legnagyobb világlapok is irtak — hogy a kisantant gazdasági tanácsa foglalkozzon-e a Szovjetországgal állítólag létrejövő gazdasági kapcsolatokkal? Hivatalos helyről származó információ szerint ez a kérdés nem kerül napirendre Bucurestiben, mert a kisantant gazdasági bizottságának nincs más célja, mint az, hogy a fenti három állam érdekeit szolgálja és az együttműködést biztosítsa. Egyébként Csehszlovákiából és Jugoszláviából egy-egy szakbizottság érkezett Bucurestibe, hogy a vízi és légi közlekedés terén is megalapozza a szoros együttműködést. A kisantant gazdasági bizottsága a bucaresti-i kereskedelmi akadémiában tartja üléseit.

liárd 730 millió lej volt. A bankjegvforgalom 21 milliárd 478 millió 651 ezer lej, míg két héttel ezelőtt 20 milliárd 880 millió volt, tehát a növekedés 590 millió lej, ami már máskor is előfordult. Az aranyfedezeti arány 34,76 százalék, az előző héten pedig 34,82 százalék volt, az összes fedezeti arány százaléka 35,55 százalék, szemben az előző heti 35,76 százalékkal.

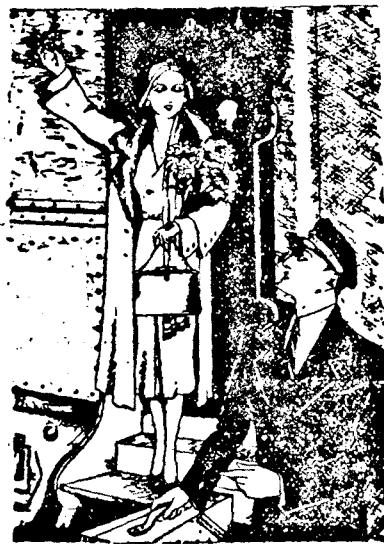

Figyelem!

Nem minden "prezervatív"

"OLLA"

ne fogadjon el "Olla" helyett silány utánszatokat

Egíptomi és Palesztinai kirándulás

Felejtethetetlenül szép kirándulások mindkét országban. Tengeri utazás az S. M. R. (Serviciul Maritim Roman) hajóival. Minden tekintetben elsőrangú teljesítmények. Jelentkezések, prospektusok, felvilágosítások: Serviciul Maritim Roman (Román hajózási vállalat) aradi képviselőjénél:

KUNSTLER Utazási és Vízum irodában
Arad, Bul. Reg. Maria 24.

Nyugtalanság a nemzetközi pénzpiacon

Hanyatlík a márka és a dollár — Olaszország állítólag letér az aranyalapról

A közgazdasági szempontból legjelentősebb pénzpiacokról nagy figyelmet érdemlő jelentések érkeztek a bucaresti-i tőzsdére, amely természetesen élénken foglalkozott az események hírével, többek között azzal, hogy az olasz kormány, többszöri kijelentése ellenére, fel akarja adni az aranyalapot és erre vezethető vissza a lira kurzusának hanyatlása.

Olaszország állítólagos elhatározása nyugtalanságot idézett elő a nemzetközi pénzpiacokon, amelyeket ujabban a márka katasztrófális esése is állandó izgalomban tart. Tudvalevőleg a német valuta a zürichi hivatalos tőzsdén hosszú ideig 122 és 123 svájci frank között mozgott, de néhány nappal ezelőtt 122 alá süllyedt és a mai tőzsderegység 121,55 árfolyamot tüntet fel.

Ezzel egyidejűleg a dollár is újabb mélypontra ért el, mert ma 3,07 hétnyolcad kurzusig esett. Londont 15,83-al, Páris 20,38-al, Bucurest 3,05-el, Belgrád 7-el, Prágát 12,84-el, Bécs 73,30-al (a magánforgalomban 56,80-al) jegyezték a pénteki tőzsdényitáson.

Egy hónap alatt

700 aradi adófellebbezést intéznek el

Amint már jelentettük, e hó 18-án kezdődtek az új adófellebbezési tárgyalások, amelyeken Orezeanu törvényszéki főelnök elnököl és a kincstár Fleseriu Sebastian főellenőr képviseli. Tizenegy napra 350 fellebbezés tárgyalását tűzték ki és mostanig 25 ügyet napoltak el, amelyeket május elsején fognak letárgyalni és akkor a felek ítézés nélkül jelennek meg. A bizottság igen jóakaratu elbírálásban részesíti a fellebbezéseket és általában huszonöt-harminc százalékos adómérséklést alkalmaz, de előfordult, hogy negyven százalékkal csökkentette az adóalapot. A kincstár képviselőjének kijelentése szerint a bizottság teljesen szeretné a valóságot kivizsgálni minden fellebbezési ügyben, hogy abszolút igazságos és méltányos határozatokat hozhasson. Az eddigi gyakorlattól eltérően most figyelembe veszik a fellebbező kereskedőnek, iparosnak, vagy vállalkozónak nemcsak üzleti forgalmát, hanem a vevőközönségének fizetőképességét és általában azt a környéket is, amelyen a fellebbező foglalkozását folytatja. E hó végén rövid időre megszakadnak a fellebbezési tárgyalások, de májusban újból kezdik az apelláták elintézését, mert akkor valószínűleg újból beérkezik háromszázötven fellebbezés.

= A román-cseh sertésforgalom: áprilisi havi kontingense. A csehszlovák kereskedelmiügyi minisztérium most állapította meg a Romániából származó sertéscs és a zsir áprilisi havi beviteli kontingensét. A rendelkezés értelmében a 12.000 lejes össz-kontingensből 2900 sertést és a 43 vagon zsir-kontingensből 8 vaggont vihet be áprilisi hónapban Románia Csehszlovákiába.

Bronzfémek, bronzrudak, forrasztó-anyagok, original amerikai Syracuse-árak kaphatók: Kálmán A. R. T.-nál, Arad

Az Aradmegyei Takarékpénztár 1933. évi mérlege

Az Aradmegyei Takarékpénztárnak az 1933. üzletév végével lezárt mérlege lapunk mai számában jelenik meg, az igazgatóság által közzétett közgyűlési meghívóval együtt, mely szerint az intézet 63. évi rendes közgyűlése 1934. április 28-án délután 5 órára lett egybehívva.

Az intézet régi tradíciókon nyugvó óvatos üzletpolitikája folytán a múlt évi nehéz viszonyok között is változatlan szilárdsággal állta meg a helyét. Bár a fenforgó viszonyok mellett megfelelő kihelyezési lehetőségek csak korlátozott számban mutatkoztak, mégis igyekezett az intézet üzletkörülnéket folytonosságát biztosítani és így első sorban törzsklienselájának jogosult hiteligenyit kielégíteni, úgy, hogy a mérlegben kitüntetett kihelyezési állagok tekintélyes része már az újabb üzleti gestió folytán keletkezett. Különösen kiemelendő az intézet nagyfokú mobilitása, amennyiben a mérlegben kimutatott készpénzkészlet és az intézetnek a Banca Nationalánál, valamint más elsőrangú bankoknál elhelyezett, bármikor rendelkezésre álló tőkéinek összege majdnem huszonegy millió leit tesz ki. Ezek szerint az intézet mobilitása ugyszólván azonos disponibilitás mellett a tavalyi állapottal szemben is lényegesen emelkedett, ha tekintetbe vesszük, hogy a jelen mérlegben kimutatott betétállomány szerint fennálló kötelezettségek a tavalyival szemben tizenegy millió leiel csökkentek. Az intézet közismert hitmegosztási üzletpolitikája mellett egy mezőgazdasági, mint a városi konverzióban éppen hitelanyagának megosztottsága révén csak oly mértékben van érdekelve, hogy váltótárcája és folyószámlakihelyezései lényeges részének behajtása által ezt a mobilitást csak fokozhatja.

Mindezen körülmények lehetővé teszik, hogy az intézet a fennálló törvényes lehetőségek ellenére is betéteseknek igényeiket mindenkor változatlanul teljes mértékben elégítheti ki. A mérlegben kitüntetett nyílt tartalékok összege meghaladja a tizenhatszáz millió leit, tehát ötmillió leiel több, mint az intézet alaptőkéje. Az intézet belső megerősödésének még további fokozását kívánja szolgálni az igazgatóság a közgyűlés elé terjesztendő azon javaslatával, hogy az 1933. évi mérleg szerint kimutatott, az 1932. évről áthozott lei 400.000 nyereségen felül lei 465.297.-t kitevő tiszta nyereség osztalék és mindennemű jutalék fizetése nélkül majdnem teljes egészében a különböző nyílt tartalékalapokhoz csatolassék, mely javaslatot a részvényesek bizonyára megértő hozzájárulással fogják fogadni.

= **Új bélyegsorozat.** A posta vezérigazgatósága közli, hogy bélyegsorozatot hoz forgalomba, „Munca noastra romaneasca” (Román munkánk) címmel. A sorozat bélyegei május 31-ig maradnak érvényben és 1, 2, valamint 3 lejes címletűek lesznek.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közzétehető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LAKÁS.

LÉPCSŐHAZI bejáratú butorozott uccai szoba 1-2 személy részére, esetleg teljes ellátással, áronnal kiadó, Bóal Carol 81., I em., ajtó 4. 1491

NÉGYSZOBAS, parkra néző, modern lakás új épületben, május 1-től kiadó. Bul. Carol 55. 1554

Egy vagy két butorozott szoba

közvetlen fürdőszobával 1-2 személy részére, esetleg teljes ellátással, kiadó. Str. Horia 7., I. em. 1598

VÉTEL ÉS ELADÁS.

SZÉPEN FEJLETT, nagy, fiatal aloe megvételre kerestetik. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérjük leadni.

GOLYOSPREST kézi megújításra keresek megvételre. Eleo, Cluj, Victoriei 25. 241

KOMPLETT Pallas lexikon, kókusz fűtőszőnyeg, perzsaszőnyegek, szobaberendezések, faragott garnitúra, antik butorok, dísz tárgyak, villanylámpák, sakk, zongorák, hegedűk, fali vitrinek, tükrök, festmények, ezüst tárgyak, ékszerek, függönyök, storeok, antik zenés órák, arany karórák stb. eladók. SALGONE bizományi üzlet Str. Horia 1. Neuman-palota. 1000

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, ÁPRILIS 21.

Bucaresti. 14.20: Könnyű lemezek. 18: Faticca-Luca zenekara. Délutáni zene. 20.20: Lemezek 22: Weber: Strauss keringők egyvelege Hrubý: Lehár egyveleg. 23: Dinicu-zenekar az Enescu-venetgől. — Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek 11: Felolvasások. Közben: Hanglemezek. 13: Déri harangszó. 13.05: Berend Endre szalonzenekara. 13.30: Hírek. 14.30: Harmónia női énekegyüttes. 17: A Rádióélet me seőrője. 18: Hanglemezek. 19: Mát üzen a rádió. 19.30: Kurina Simi és cigányzenekara 20.30: Az élet apró hőstettel. Perleky Lajos dr. előadása 21: Operettelőadás a Studióból Szirmai-Bakonyi: „Mágnás Miska”. Operett három felvonásban. 23.10: Heinemann Ede jazzzenekarának műsora. 24: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar — Budapest II 19: Hanglemezek. — Bécs. 13: Állástalanok zenekara. 16: Shakespeare: Vizkereszt, vagy amit akartok, vigjáték öt felvonásban. 18.55: Lemezek. Rimszkij-Korszakov: Seherzade. 19.40: A lett népdal, ozevegés lemezekkel. 20.25: Rádiózenekar. 21.55: A Traviata MMánóból — Belgrad. 13.05: Rádiózenekar. 17: Lemezek. 17.30: Zsezei Mária hegedű. 18.10: Aranicki-zenekar. Népzene. 20: Freund Leo zongorázik. 24—1.30: Tánclemezek. — Berlin. 14.15: Új lemezek. 17: Szórakoztatózene. 19.20: Kamarazene. — Lipcse. 13: A szimfonikusok a Rajnáról szóló műveket játszanak Ulbricht tenor énekével. 14.25: A Rajnáról és a borról szóló dalok lemezek. 18.40: Nép és katonadalok lemezek. 21.10: Suppé: Boccaccio, háromfelv. operett Drezdából. — Milano. 13.30: Lemezek 14—15.15: Trió. Közben: 14.30: Lemezek. 18.10: Tánczene. 20.40: Lemezek. 21.55: Verdi: Traviata, négyfelv. opera, közvetítés a milánói Scalából. Főszereplők: Cobelli, Schipa, Danise. — Pozsony. 13.10: Lemezek. 19.15: Magyar óra. Vidám est. 21.25: Fall: A spanyol csalogány, háromfelv. operett. — Prága. 18.10: Lemezek. 17.50: Molière: Mizantropja. 18.25: Lemezek. 20: Lemezek. 20.35: Rádiózenekar Arbos vezényletével. Utána: Lemezek. — Varsó. 13.05: Könnyű zene. 17.35: Lengyel műdalok. 17.55: Orgonajáték Poznanból. 18.15: Szalonzene lemezek. 19.10: Operettlemezek. 20.50: A rádiózenekar hangversenye.

VASÁRNAP, ÁPRILIS 22.

Bucaresti. 10: Istentisztelet a székesegyházból. 11.45: Egyházi zene lemezek. 12: Rádiózenekar. 13: Lemezek. 13.15: Rádiózenekar. Strauss O.: A hindu özeveg, egyv. Waldteufel: Aranyeső, keringő Paschill: Románia virágai, egyveleg. Brandtner: Eppler induló. 14.20: Könnyű lemezek. 18: Délutáni zene. 20.20: Lemezek. 21: Costinescu Evantia énekel. Händel: Rimoldo, ária Mozart: Figaro, ária. Szomorú ének. Orgonavirágzás. Bizet: Carmen, ária. 22.20: Rádiózenekar. Pesse: Burleszk-nyitány. Borkiewicz: Keleti szvit. Ketelbey: Egy perzsavásáron. Frederiksen: Ballettjelenetek. Eilenberg: Spanyol szerenád. 23.15: Rádiózenekar.

Kerestünk szép uriszobát, szőnyegeket, hálót, ebédlőt, ezüsttárgyakat, vitrint és vitrintárgyakat, jégsekretyt, antik butorokat, varrógépet, irógépet, kézimunka tüggönyöket, asztalterítőket stb. ELADO: Világos hálószobák, bécsi kereszturos zongora, szőnyeg, gyapjufonál perzsaszőnyegcsomózáshoz, kapható továbbá Singer sülyesztő varrógép, szép antik szalon, dísz tárgyak, bőrgarnitúra. „ARS” bizom. üzlet Arad, Str. Eminescu 30. (Ortutay-palota.)

LAKATOSMUHELY teljes felszereléssel és autogén hegesztő jutányos áron eladó. Cim Brummer Lajos Pancota 89. 1295

HAROM drb. és 2 drb. valódi faj angol mangolica kan eladó. Mester Imre, Sanpeiru-German 25. 1592

Költözők figyelmébe! Világos hálószobák 5500 lei, ebédlők 8500 lei. Fehér komplet konyha 1800 lei, kredenc, székek, előszoba falak, íróasztalok, keleti belöldi és gyáriszőnyegek, zongorák, csillárok, szennyes szekrények, pianók, cimbalom, fali tükrök, fotelek, garnitúrák, Singer varrógépek, függönyök, storeok, asztalterítők. His Meister pathefonok stb. stb. — Zálogtárgyakra a legmagasabb összeget csak az általunk közösen tén. sz. az. zalogház folyósítja. Meghosszabbításokat leolcsóbban vállalunk. „COMISIO” biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13., Dácia kávéház mellett.

Magyar vagy német iratok románra, román nyelvűeket magyarra vagy németre fordít és hitelesít T. SELAGIAN tanár, hites tolmács és fordító.

Cim: Arad, Kereskedelmi Iskola (Kulturpalota mellett) földszint, balra első ajtó. Hivatalos órák: d. a. 9—1-ig és d. u. 3—7-ig.

diózenekar. Wieniawski: Moszkvai emlékek. Offenbach: Az ezredbócs leánya, egyveleg. Fucsik: Tavaszi üzenet, keringő. Dinicu: Kárpáti kúrt, román egyveleg. — Budapest I. 10.15: Hírek. 11—11.55: Református istentisztelet. 12—12.55: Róm. kath. istentisztelet. 13: Közvetítés gróf Tisza István szobrának leleplezési ünnepségéről. 14: Budapesti Hangverseny Zenekar. 15: Hanglemezek. 16.45: Az 1. honvédelmi ezred zenekara. 18.30: A Ferencváros—Ujpest bajnoki labdarugómérkőzés második félidőjének közvetítése. 19.30: A Budapesti Koncert Szalonzenekar. 19.50: A rádió júniusi tárgysorozatának ismertetése. 20.30: „Városkép” 21: Magyar nóták, Előadja: Margittay Margit és László Imre. Kiséri Veres Lajos és cigányzenekara. 22.30: Hírek, sporteredmények. 23: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Utána: Heinemann Sándor jazzzenekarának műsora. — Bécs. 9: Ebresztő, torna. 9.25: Lemezek. 10.55: Istentisztelet. 12.20: A szimfonikusok Benesch Senta csellóművésznővel. 13.25: Rádiózenekar. 16.30: A Kolbe—Jüllig vonósnyeges játéka. 18: Rádiózenekar a (Tárolt-férfi) négyessel. 21.05: Holtzer és Sachs: Jazz és szerelem, népszimnő dalokkal. Reif Walter zenéjével. 23.05: Jazza-jazz Petrov Emil énekevel, utána hírek. — Belgrad. 10.30: Istentisztelet a székesegyházból. 12: Népdalok lemezek. 13.15: Rádiózenekar. 14.15: Népdalok zenekarral. 16: Lemezek. 17.30: Mitrovics Boldizsár délszláv dalokat énekel. 18: Tánclemezek. 21: Mozart: Klarinet-, brácsa- és zongoratrió. 21.40: Rádiózenekar. 23: Tánczene. Leipzig. 13: SA fuvózenekar Drezdából. 15.35: Caruso-lemezek. 16.15: Hállei mandolinzenekar. 17: Szimfonikusok. 18.45: Schubert: F-dúr nyolcas. 20.15: Különböző nemzetek diákdalai. 21.20: Nagy táncest. 23: Hírek. — Milano. 12: Istentisztelet Firenzéből. 13: Evangélium-magyarázat. 13.30: Lemezek. 14: Művészlemez. 17: Lemezek. 18: Szórakoztató zene. 21.10: Reklámhangverseny. 22: Shakespeare-est. — Pozsony. 11.20: Lemezek. 13.15: A zenekar tarka hangversenye. 19.15: Magyar műsor. 23.20: Magyar hírek.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
telel

Pasteurizált 1985

Salonai-Teavaj

Minősége Romániában egyedülálló

Sürgösen hozza el bizalommal eladó antik és modern, ezüst, arany, bronz, porcellán díszmű tárgyat SALGONE bizományi üzletébe Str. Horia 1., Neuman-palota, hol legrovidebb idő alatt értékesítve lesznek. Sürgösen keresek szőnyegeket, 12-es és 6-os ezüsttöt, modern hálót és ebédlőket, festményeket, vitrineket stb. 1000

Használt FORDSON hengerblokkot vennék.

SZTAREK, Macea, Jud. Arad. 1198

ÜZLETEK.

Kiadó Piata Avram Iancu 8. sz. alatt, forgalmas helyen, egy fűszerüzletnek alkalmas helyiség és egy világos, esemen-tezett pince,

Cassa de Păstrare a Județului Arad. — Aradmegyei Takarékpénztár, Arad.

Meghívó.

Az **Aradmegyei Takarékpénztár** t. részvényeseit az 1934. évi április hó 28-án az intézet helyiségében, (Bulevardul Regina Maria 22-24.) megtartandó

LXIII. évi rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az évi jelentés, az 1933. évi mérleg és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése, a mérleg megállapítása, határozat a tiszta nyereség felosztása, valamint a felmentvények megadása felett.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság tagjainak három évre való megválasztása.
3. A választmány 5 tagjának két évre való megválasztása.
4. A részvényesek netáni indítványai.

A t. részvényeseket, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtának, felkérjük, hogy részvényeiket f. évi április hó 26-án déli 12 óráig az intézet főpénztáránál nyugta ellen letétbe helyezni sziveskedjenek.

Arad, 1934. április 11.

Az igazgatóság.

VAGYON.

Mérleg-számla 1933. december 31-én.

TEHER.

Kézpénzkészlet és girószámlán a Banca Națională	15,201.801		Részvénytőke		18,500.000
Más pénzüzeteknél elhelyezett rendelkezésünkre álló tőkék	5,411.938	20,613,739	Rendes tartalékalap	9,512.392	
Váltók		53,695.574	Árfolyamkülönbözeti tartalékalap	791.897	
Záloglevélkölcsonok		176.194	Ingtalanértécsökkenési tartalékalap	500.000	
Adósok folyószámlában		22,687.001	Kétes követelések tartaléka	1,643.829	
Értékpapirkészlet		4,710.869	Tisztviselői nyugdíjalap	5,129.600	17,577.718
Záloglevélkészlet		7.500	Betétek betéti könyvecskékre, folyó- és csekkszámlán		69,421.564
Záloglevélbiztosítéki alap		201.720	Visszleszámított váltók a Banca Națională		4,968.092
Ingtalanok Aradon, Battonyán és Eleken		3,000.000	Forgalomban levő 4½%-os záloglevelek	167,500	
Egyéb ingatlanok		2,963.935	Forgalomban levő 4½%-os kisorsolt záloglevelek	348.900	516,400
Beszédési értékek	1,222.966		Fel nem vett osztalék- és záloglevél szelvények		226.138
Adósok szavatosságok alapján	1,386.890		Átmeneti tételek, kamatok stb.	1,222.966	981.373
Kezesek szavatossága adósokért.	6,589.000		Beszédésre átvett értékek	7,925.890	
	9,148.856		Szavatossági ellenszámlák	9,148.856	
			Nyereség:		
			Áthozat a múlt évről	400.000	
			1933. évi tiszta nyereség	465.297	865.297
		108,056.582			108,056.582

Arad, 1933. december 31.

TAUSZK JENŐ, s. k.
vezérigazgató.

A könyvelésért:
GRAUSZ, s. k.

Az igazgatóság:

JELLINEK JÓZSEF, s. k.
elnök.

Dr. BELES JENŐ, s. k.

FODOR GYULA, s. k.

MAIROVITZ MARTON, s. k.

Dr. SZALAI VILMOS, s. k.

Megvizsgáltatott és a könyvekkel egyezőnek találtatott:

A felügyelő-bizottság:

Dr. ANGEL ISTVÁN, s. k.

HEGEDŰS GYULA, s. k.

SZABÓ MIKLÓS, s. k.